

საქართველოს სამოქალაქო საზოგადოების ინსტიტუტი
CIVIL SOCIETY INSTITUTE

umaRI esi ganaTI ebi s evr opul i
si vr ci sken

bol oni is procesis ZiriTadi dokumentebi

umaRI esi ganaTI ebi s evr opul i
si vr ci sken
bol oniis procesis ZiriTadi dokumentebi

Towards the European Higher Education Area
Main Documents of the Bologna Process

krebul is Semdgenel - redaqtorebi: I al i baqraZe
I ika RI onti
emzar j gerenai a

pasuxismgebel i redaqtori: I al i baqraZe
redaqtori: I ia kaWarava

krebul i momzadda da gamoica evraziis fondis dafinansebiT
(granti N.:G04-0138) aSS-is saerTaSoriso ganviTarebis saagentos
saxsrebi s meSveobiT. masSi gadmocemul i Tval sazrisebi SeiZl eba
ar emTxveodes aSS-is saerTaSoriso ganviTarebis saagentosa da
evraziis fondis Sexedul ebebs.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Tbil isi 2005

ISBN: 99940-710-3-3

sar Cevi

winasi tyvaoba.....	5
universitetebis didi qartia (MAGNA CHARTA UNIVERSITATUM) bol onia, 18 seqtemberi, 1988 wel i.....	8
evropis regionSi umaRI es ganaTI ebasTan dakavSirebul i kval ifikaciebis cnobis konvencia I isaboni, 11 april i, 1997 wel i.....	12
sorbonis erTobl ivi dekl aracia evropis umaRI esi ganaTI ebis sistemis arqiteqturis harmonizaciis Sesaxeb parizi, 25 maisi 1998 wel i.....	36
bol oniis dekl aracia umaRI esi ganaTI ebis evropul i sivrce bol onia 19 ivnisi, 1999 wel i.....	40
evropis umaRI esi saganmanaTI ebl o dawesebul ebebis sal amankis Sexvedris mimarTva umaRI esi ganaTI ebis evropul i sivrcis formireba sal amanka, 30 marti, 2001 wel i.....	45
studentTa gioteborgis dekl aracia gioteborgi, 25 marti, 2001 wel i.....	52
praRis komunike umaRI esi ganaTI ebis evropul i sivrcisken praRa 19 maisi, 2001 wel i.....	56
gracis dekl aracia berl inis Semdeg: universitetebis rol i 2010 wl amde da mas Semdeg graci, 30 maisi, 2003 wel i.....	64
berl inis komunike umaRI esi ganaTI ebis evropul i sivrcis Seqmna berl ini, 19 seqtemberi, 2003 wel i.....	72
abreviaturebi.....	87
I eqsikoni.....	90

wi nasi t yvaoba

evropis 29 qveynis umaRI es ganaTI ebaze pasuxismgebel ma ministrma 1999 wl is 19 ivniss ital iis erT-erT uZvel es sauniversiteto qal aqSi xel i moawera bol oniis dekl araciis saxel wodebiT cnobil dokumentis. aRniSnul dokumentze xel moweriT Sesabamisma saxel mwifoebma gamoxata saerTo mzadyofna monawil eoba mieRo umaRI esi ganaTI ebis erTiani evropul i sivrcis Camoyal ibebaSi.

umaRI esi ganaTI ebis evropul i sivrcis SeqmnisaTvis samzadisi ramdenadme adre daiwyo. kerZod, bol oniis dekl araciaze xel moweras win uswrebda iseTi dokumentebis miReba, rogoricaa: universitetebis didi qartia (1988), I isabonis konvencia (1997) da sorbonis dekl aracia (1998). xol o iseTebi rogoricaa praRisa da berl inis komunike, gracisa da sal amankis dokumentebi, studentTa gioteborgis dekl aracia procesis Semdgomi mimdinareobisas SeiQmna. bol oniis procesi dinamiurad da aqtiurad viTardeba. mis fargl ebSi regul arul ad ewyoba seminarebi, romel Ta mizania fuZemdebl uri dokumentebiT gansazRvrul i konkretul i amocanebis gadawyveta da Sesabamisi rekomendaciebis SemuSaveba. seminarebis Tanmimdevrul ad iqmneba axal i dokumentebic.

winamdebare krebul i dainteresebul sazogadoebas sTavazobs im ZiriTad dokumentebis, romel Tac arsebiTi mniSvnel oba aqvT bol oniis procesis masStabebis, misi ZiriTadi miznebis da amocanebis gasagebad.

dRes Cveni sazogadoeba gansakuTrebul interess gamoxatavs bol oniis procesisadmi. aqedan gamomdinare, aqTual uri xdeba pasuxi kiTxvazec: ras warmoadgens bol oniis procesi da ra SeiZI eba moutanos saqarTvel os umaRI esi ganaTI ebis sistemas masSi monawil eobam? procesis mimzidvel oba, pol itikuri Tval sazrisiT, eWvs ar iwvevs. bol oniis procesi evropul i procesia da, Tavistavad cxadia, masSi CarTva Cveni qveynisaTvis evropisaken gadadgmul i mniSvnel ovani nabiji iqneba. Tumca aqve gasaTval iswinebel ia evrointegraciis fargl ebSi gansaxorciel ebel i samuSaos mocul obac.

saqarTvel os mierTeba bol oniis dekl araciasTan da evropis saganmanaTI ebl o sivrcesi integracia dakavSirebul ia procesSi monawil e mxareTa mier aRiarebul i Semdegi ZiriTadi principebis Tanmimdevrul ganxorciel ebasTan: iol ad gasagebi da Sesadarebel i akademiuri xarixebis samsafexuriani sistemis SemoReba; kreditebis sistemis SemoReba; mobil obis xel Sewyoba; ganaTI ebis xarixis uzrunvel yofa; umaRI esi ganaTI ebis evropul i sivrcis mimzidvel obis zrda; umaRI es ganaTI ebaSi evropul i ganzomil ebebis dangergva; swavl a mTel i sicocxl is ganmavl obaSi; studentTa monawil eoba umaRI esi saswavl ebl ebis marTvaSi; umaRI esi ganaTI ebaSi swavl ebisa da kvl evis ganuyofl oba. principebis CamoTvl ac ki advil ad gvarwmunebs imaSi, Tu ramdenad seriozul i reformebia gasatarebel i drois arcTu did monakveTSi, raTa 2010 wl isaTvis anu im periodisaTvis, roca bol oniis procesis ZiriTadi etapis dasrul ebaa navaraudevi, saqarTvel o gaxdes umaRI esi ganaTI ebis evropul sivrcis srul fasovani wevri. warmatebis misaRwevad mniSvnel ovania, rom saqarTvel os TiToeul ma moqal aqem kargad gaacnobieros erTis mxriv, CvenTvis mocemul i Sansis mniSvnel oba da meores mxriv, Cvens winaSe dasmul i amocanebis masStabebi. umaRI esi ganaTI ebis reformirebas safuZvel i Seuqmna 2004 wl is kanonma umaRI esi ganaTI ebis Sesaxeb, roml is debul ebebi ZiriTadad SesabamisobaSia bol oniis procesis principebTan.

vimedovnebt, rom krebul i garkveul daxmarebs gauwevs rogorc xel isufl ebis, ise umaRI esi saswavl ebl ebis administraciul i da akademiuri wreebis warmomadgenl ebs, studentebis, raTa isini aqtiurad Caerton mimdinare procesebSi da Tavianti wvl il i Seitanon reformis warmatebiT ganxorciel ebis saqmeSi.

არსანიშნავია ის გარემოება, რომ მოცემულ სფეროში ჯერ კიდევ არ არის შემუშავებული ერთიანი ტერმინოლოგია. ეს, ცხადია, არტულებს მსგავსი გამოცემების განხორციელებას. უინამდებარე კრებულზე მუშაობისას ცვენ ვხელმძღვანელობდით უმარლესი განათლების შესახებ კანონით დამკვიდრებულ ტერმინებითა და განმარტებებით, კრდებების ტრანსფერისა და დავრებების სისტემის სახელმძღვანელოზე დართული ლეგისკონით და შემდეგი ინგლისურენოვანი გამოცემით: **The Greenwood Dictionary of Education**, 2003. ევროპის რეგიონში უმარლესი განათლებასთან დაკავშირებულ კვალიფიკაციების ცნობის ლისაბონის 1997 წლის კონვენცია, რომელიც რატიფიცირებულია საქართველოს პარლამენტის მიერ 1999 წელს, იბეზდება იმ სახით, როგორც მოგვავოდა საქართველოს საგარეო საკმეტა სამინისტრომ. გვინდა არვინსოტ, რომ მოცემული დოკუმენტის მიხედვით ჯოგიერთი ტერმინის კართული ტარგმანი არ შესაბამეზა ინგლისურენოვან ორიგინალს. მაგალიტად, **degree**, რაც ინგლისურად ნიშნავს აკადემიურ ხარისხს, კართული ად იტარგმნა როგორც სამეცნიერო ხარისხი.

და ბოლოს, საყრადრებო და სასარგებლო შენიშვნებისათვის მაღიობა გვინდა გადავუხადოტ ბატონ ირაკლი მაკაბელს და კალ ბატონ ლელა მაისურაზეს.

ლალა ბაკრაზე

uni vers i tet e bi s di di q ar t i a
MAGNA CHARTA UNIVERSITATUM

bol onia, 1988 wl is 18 seqtemberi

preambul a

evropis universitetebis, qvemore xel ismomweri, reqtorebi Seikribnen bol oniaSi, evrogaerTiane bis qveynebs Soris sazRvrebis gauqmebamde oTx i wl i T adre, evropis uZvel esi universitetis cxraasi wl i sTavis aRsaniSnavad; evropul erebs Soris Sorsgamiznul i TanamSroml obis imediTa da rwmeniT, rom adamiane bi da saxel mwifoebi mudmivcval ebad da mzard internacional ur sazogadoebaSi gansakuTrebiT gaacnobiereben universitetebis rol s. isini miCneven, rom

1. aTaswl eul is mij naze kacobriobis momaval i mniSvnel ovanwil ad aris damokidebul i im kul turul , samecniero da teqnukur ganviTarebaze, romel ic universitetebis kul turul , saswavl o da kvl eviT centrebSi mimdinareobs;

2. universitetebis daniSnul eba - gaavr cel os codna axal gazrda Taobeb s Soris - dRes mTel sazogadoebaze unda gavrcel des; sazogadoebis kul turul i, social uri da ekonomikuri momavl i saWiroeb s mniSvnel ovan investiciebs uwyveti ganaTl ebis uzrunvel sayofad;

3. universitetma unda uzrunvel yos momaval i Taoba iseTi ganaTl ebiT, romel ic mas bunebrivi garemosa da sicicoxl is harmoniis pativiscemas aswavl is.

evropis universitetebis, qvemore xel ismomweri, reqtorebi, yvel a saxel mwifosa da eris winaSe vacxadebT im fundamentur principebs, roml ebi c amieridan safuZvl ad daedeba universitetebis saqmianobas.

fundamenturi principebi

1. universiteti aris avtonomiuri dawesebul eba, gansxvavebul i istoriul i memkvidreobisa da geografiul i pirobebis gamo sxvadasxvagvarad organizebul sazogadoebebSi, romel ic qmnis, amowmebs, afasebs da avrcel ebs kul turas kvl evisa da swavl ebis gziT.

arsebul i moTxovnil eb ebis dasakmayofil ebl ad, kvl eba da swavl eba zneobrivad da intel eqtual urad damokidebel i unda iyos nebismieri politikuri da ekonomikuri Zal aufl ebisagan;

2. universitetSi swavl eba da kvl eba urTierTisagan ganuyofel i unda iyos, raTa saswavl o procesi ar CamorCes sazogadoebis cval ebad moTxovnebsa da samecniero codnis miRwevebs;

3. kvl evisa da swavl ebis Tavisufl eba sauniversiteto cxovrebi s fundamenturi principia. amitom, mTavrobebma da universitetebma TavianiTi kompetenciis fargl ebSi unda uzrunvel yon am fundamenturi moTxovnis pativiscema.

universiteti gmobs Seuwynarebl obas da Riaa dial ogisaTvis; is ideal uri asparezia iseTi maswavl ebl ebisaTvis, roml ebi c mzad arian sxvas gauziaron Tavisi codna, ganaviTaron igi kvl evisa da inovaciebis saSual ebiT da gadascen studenteb s, roml ebsac aqVT am codnasTan ziarebis ufl eba, survil i da unari;

4. universiteti aris evropul i humanisturi tradiciebis meurve. igi mudmivad miiswrafvis universal uri codnisaken. mis winaSe mdgari amocanebis Sestrul ebis as uni-

versiteti scil deba geografiul da politikur sazRvrebs da adasturebs sxvadasxva kul turaTa urTierTSecnobisa da urTierTgavl enis sasicocxlo aucil ebl obas.

ganxorciel ebis saSual ebebi

zemoT moyvanil i principebis gaTval iswinebiT, am miznebis misaRwevad saWiroa Tanamedrove pirobebis Sesaferisi efeqturi saSual ebebis gamoyeneba:

1. kvl evasa da swavl ebaSi Tavisufl ebis dasacavad, aRniSnul i Tavisufl ebis sareal iza-ciod aucil ebel i saSual ebebi xel misawvdomi unda iyos sauniversiteto erTobis yvel a wevrisaTvis;

2. maswavl ebel Ta moqidva da maTi statusis gansazRvra unda eqvemdebarebodes kvl evisa da swavl ebis ganuyofl obis prinsips;

3. yvel a universitetma - kerZo garemoebebis saTanado gaTval iswinebiT - unda uzrunve-lyos studentebis Tavisufl ebis dacva da maT mier iseTi garemoTi sargebl oba, romel Sic SesaZl ebel ia kul turisa da codnis SeZena;

4. universitetebi - gansakuTrebiT evropasi - informaciisa da monacemebis urTierTgacvl asa da swavl is gaumj obesebisatvis gaxSirebul erTobl iv proeqtebs ganxil aven, rogorc aucil ebel s codnis Semdgomi ganvitarebisatvis.

aqedan gamomdinare, iseve rogorc Tavianti arsebobis adreul etapze, universitetebi xel s uwyoben studentebisa da maswavl ebl ebis mobil obas. amavdroul ad, universitetebi ekvi-val enturi statusis, wodebebis, gamocdebisa (erovnul i dipl omebisadmi undobl obis gareSe) da stipendiebis miniWebis zogad politikas miCneven mniSvel ovan faqtorad dRevandel pirobebSi Tavianti misiis gansaxorciel ebl ad.

qvenore xel ismomweri reqtorebi, moqmedeben ra Tavianti universitetebis saxel iT, gaakeTeben yvel afers imisaTvis, rom yvel a saxel mwifom da dainteresebul ma saerTaSoriso organizaciam Tavisi politika Camoayal ibos am didi qartiis mixedvit, romel ic univer-sitetebis Tavisufal da erTsul ovan survil s gamoxatavs.

evropis regionSi umaRl es ganaTl ebaTan dakavSirebuli kvalifikaciebis cnobis konvencia

lisaboni, 1997 weli

mocemul konvenciaSi monawile mxareebi

acnobiereben ra, rom ganaTl ebis ufl eba aris adamianis erT-erTi ufl eba, xolo umaRl esi ganaTl eba, romelic warmoadgens codnis gafarToebisa da ganvitarebis gadamwyvet factors, aris gansakutrebit Rirebuli kul turuli da mecnieruli miRweva, rogorc yvel adamianistvis, aseve sazogadoebisatvis;

ireben ra mxedvel obaSi, rom umaRl esi ganaTl eba sasicocxlod mnisvnel ovan rols Tamasobs mSvidobis, urTierTgabeisa da tolerantobis ganmtkicebasa da xalxTa da qveynebs Soris urTierTndobis dankvidrebaSi;

ireben ra mxedvel obaSi, rom evropis regionSi ganaTl ebis sistemaTa didi mraval ferozneba warmoadgens misi kul turuli, social uri, politikuri, fil osofiuri, rel igiuri da ekonomikuri mraval feroznebis anarekl s, rac aris gansakutrebuli monapovari da moitxovs yovel mxriv pativiscemas;

surt ra miscen saSual eba mocemuli regionis yvela adamians, srulad gamoiyenos es mraval feroznebis wyaro, yovel i qveynis moqal aqisa da yovel i mxaris saswavo dawesebul ebis moswavi saTvis sxva qveynis saganmanaTl ebl o resursebtan dasvebis gamartivebis gziT, rac gamoixateba imaSi, rom mxari dauwiron maT mcdel obas gaagrZelon ganaTl eba an daasrul on swal ebis periodi sxva qveynis saganmanaTl ebl o dawesebul ebaSi;

Tvli an ra, rom evropis regionis romel ime sxva qveyanaSi gavlili saswavo kursebis, mowmobebis, diplomebisa da xarisxebis cnoba aris mnisvnel ovani RonisZieba, mimarTuli mxareebbs Soris akademiuri mobil obis gafarToebis xel Sewyobisaken;

aniweben ra did mnisnel obas umaRl es saswavl ebel Ta avtonomiis principis da acnobiereben ra am principis ganmtkicebisa da dacvis aucil ebl obas;

arian ra darwmunebul ni, rom kvalifikaciaTa samarTliani cnoba aris sazogadoebisa da mTavrobaTa kul turuli ufl eba da moval eoba;

ireben ra mxedvel obaSi evrosabWosa da UNESCO-s qvemoT CamoTvlil konvenciebs, romlebic exeba mowmobebis cnobas evropasi:

evropuli konvencia universitetSi dasvebisatvis saWiro diplomebis ekvivalentobis Sesaxeb (1953, ETS 15) da misi oqmi (1964, ETS 49);

evropuli konvencia sauniversiteto ganaTl ebis periodebis ekvivalentobis Sesaxeb (1956 ETS 21);

evropuli konvencia sauniversiteto kvalifikaciebis akademiuri cnobis Sesaxeb (1959, ETS 32);

evropis regionis qveynebis konvencia umaRl es ganaTl ebaSi swal ebis kursebis, diplomebisa da samecniero xarisxebis cnobis Sesaxeb (1979);

evropuli konvencia universitetSi swal ebis periodebis saerto ekvivalentobis Sesaxeb(1990, ETS 138);

iReben ra, agreTve, mxedvel obaSi xmel TaSua zRvis auzis, arabul i da evropul i qveynebis saerTaSoriso konvencias umaRI es ganaTI ebaSi swavl ebis, diplomebis da xarisxebis cnobis Sesaxeb (1976), miRebul s UNESCO-s fargl ebSi, romelic nawil obriv exeba akademiur cnobas evropasi;

acnobiereben ra, rom mocemul i konvencia ganxil eba UNESCO-s konvenciebisa da saerto rekomendaciebis konteqstSi, romlebic exeba msoflios sxva regionebs da rom aucil ebelia informaciis gacvla am regionebs Soris;

acnobiereben ra farTo cvlilebs, ganxorciel ebuls evropis regionis umaRI es ganaTI ebaSi am konvenciebis miRebis Semdgom, ramac gamoiwvia mnisvnelovani divesifikacia umaRI esi ganaTI ebis erovnul i sistemebis SigniT da maT Soris, agreTve, samarTl ebrivi aqtebisa da praqtikis am procesebTan SesabamisobaSi moyvanis aucil ebl obas;

acnobiereben ra evropis regionSi cnobis praqtikul i problemebis erToblivi gadawyvetis Ziebis aucil ebl obas;

acnobiereben ra cnobis axl andel i praqtikis srulyofisa da ufro meti gamwvirvalobis, evropis regionis umaRI esi ganaTI ebis mdgomareobasTan ukeTesi adaptaciis uzrunvel yofis aucil ebl obas;

arian ra darwmunebul ni evrosabwosa da UNESCO-s saerto egidit miRebul i konvenciis pozituri mnisvnelobaSi, romelic gansazRvavs evropul regionSi cnobis praqtikis Semdgomi ganvitarebis CarCoebis;

acnobiereben ra mocemul i konvenciis principebisa da debulebis cxovrebaSi gatarebis mudmivi meqanizmebis Seqmnis mnisvnelobas, Setanxmdnen Semdege:

ganyofil eba **I.** gansazRvrebani

kari 1.1.

am konvenciaSi qvemoT moyvanil i terminebi Semdegi mnisvnelobit gamoiyeneba:

dasveba (umaRI es ganaTI ebaSi)

umaRI es saganmanatleblod dawesebul ebaSi miRebasTan dakavSirebit, Sesabamisi kvalifikaciis mqone piri mier gansaxil vel ad sakuTari kandidaturis wardgenis ufl eba.

miReba (umaRI es saswalebelSi da mis programebSi)

qmedeba an sistema, romelic Sesabamisi kvalifikaciis mqone kandidats aZl evs ufl ebas gaagrZelos swavla umaRI esi ganaTI ebis gansazRvrul dawesebul ebaSi da/an gansazRvrul programaSi.

Sefaseba (dawesebul ebis an programebis)

umaRI esi ganaTI ebis mocemul dawesebul ebaSi an programaSi ganaTI ebis xarisxis dadgenis procesi.

Sefaseba (individualuri kvalifikaciisa)

kompetenturi organos werilobiti daskvna an Sefaseba individuis ucxouri kvalifikaciisa.

cnobis kompetenturi organo

organo, oficialurad ufl ebamosil i gaakeTos saval debulo xasiaTis daskvna ucxouri kvalifikaciis cnobis Sesaxeb.

umaRI esi ganaTI eba

swavlebis kursis yvela saxeoba an swavlebis kursebis erTobl ioba, agreTve,

special istTa an mkvl evarTa momzadeba saSual o ganaTI ebis Semdgom doneze, romel sac cnoben mxaris Sesabamisi organoebi rogorc sakuTari umaRI esi ganaTI ebis sistemis Semadgenel nawil s.

umaRI esi saganmanaTI ebl o dawesebul eba

dawesebul eba, romel ic uzrunvel yofs umaRI es ganaTI ebas da aRiarebul ia mxaris kompetenturi organoebis mier, rogorc misi umaRI esi ganaTI ebis sistemis Semadgenel i nawil i.

umaRI esi ganaTI ebis programa

swavl ebis kursi, cnobil i mxaris kompetenturi organoebis mier rogorc misi umaRI esi ganaTI ebis sistemis Semadgenel i nawil i, roml is dasrul ebis Semdeg studenti iRebs umaRI esi ganaTI ebis kval ifikacias.

swavl ebis periodi

umaRI esi ganaTI ebis programis nebismieri Sefasebul i da dokumentirebul i komponenti, romel ic, Tumca ar moicavs swavl ebis srul kurss, warmoadgens codnis da gamocdil ebis mniSvnel ovan SenaZens.

kval ifikacia

a) umaRI esi ganaTI ebis kval ifikacia

xarisxis damadasturebel i nebismieri sabuTi, dipl omi an sertifikati, gacemul i ufl ebamosil i organos mier, romel ic adasturebs umaRI esi ganaTI ebis programis warmatebiT dasrul ebas.

b) kval ifikacia, romel ic izl eva umaRI es ganaTI ebaSi daSvebis ufl ebas

nebismieri dipl omi an sertifikati, gacemul i kompetenturi organos mier, romel ic adasturebs saswavl o programis warmatebiT damTavrebas da kval ifikaciis mfl obel s aZl evs daSvebis ufl ebas saswavl ebel Si umaRI esi ganaTI ebis misaRebad (Sd. daSvebis gansazRvrebis).

cnoba

ufl ebamosil i organos mier ucxouri saganmanaTI ebl o kval ifikaciis mniSvnel obis oficial uri dadastureba, kval ifikaciis mfl obel is saganmanaTI ebl o da/an profesiul saqminobaSi daSvebis mizniT.

moTxovna

a) zogadi moTxovnebi

pirobobi, roml ebic yvel a SemTxvevaSi unda Sesrul des umaRI es ganaTI ebaSi an mis garkveul doneze dasaSvebad an umaRI esi ganaTI ebis kval ifikaciis garkveul i donis misaRebad.

b) gansakuTrebil i moTxovnebi

pirobobi, roml ebic unda Sesrul des damatebiT zogadi moTxovnebis garda, umaRI esi ganaTI ebis specifikur programaSi an codnis garkveul sferoSi umaRI esi ganaTI ebis specifikuri kval ifikaciis misaRebad.

ganyofil eba **II.** saxel mwifo organoebis kompetencia

kari **II.1**

1. Tu cnobis sakiTxebis gadawyveta Sedis central uri saxel mwifo organoebis kompetenciaSi, maSin mxareebze dauyovnebl iv vrcel deba am konvenciis debul ebebi da isini iReben saWiro RonisZiebebs maT gasatarebl ad Taviant teritoriaze.

Tu cnobis sakiTxebze gadawyvetil ebis miRebis kompetencia ekuTvnis mxaris Semadgenel nawil ebs, maSin mxare xel moweris an ratifikaciis, miRebis, damtkicebis momentSi, an moqmedebaSi Seyvanis dokumentis Sesanaxad gadacemisas, an nebismier dros amis Semdeg, gadascems erT-erT depozitors mokl e Setyobinebas misi qveynis konstituciuri wyobis da struqturis Sesaxeb. am SemTxvevaSi dasaxel ebul i mxaris Semadgenel i nawil ebis kompetenturi organoebi miReben saTanado zomebs konvenciis debul ebaTa dasanergad maT teritoriaze.

2. Tu cal keul umaRI es saswavl ebl ebs an sxva organoebis aqvT ufl eba miRon

gadawvyetil ebebi cnobis Taobaze, mxareebi gadaugzavnian maT konvenciis teqsts da yovel Rones ixmaren imisaTvis, rom xel i Seuwyon maT mier konvenciis debul ebaTa ganxil vasa da danergvas.

3. mocemul i karis 1 da 2 punqtebis debul ebebi gamoiyeneba mutatis mutandis¹ mxareTa mova- l eobebis mimarT, romel Tac isini iReben am konvenciis Semdgomi karebis Sesabamisad.

kari II.2

xel moweris an ratifikaciis, miRebis, damtkicebis momentSi an moqmedebaSi Seyvanis doku- mentis Sesanaxad gadacemisas, an nebismier dros amis Semdeg, yovel ma qveyanam, wmind a say- darma an evrogaerTianebam, unda Seatyobinon mocemul i konvenciis erT-erT depozitors im organoebis Sesaxeb, roml ebic kompetenturni arian miRon sxvadasxva saxis gadawvyetil ebebi cnobis sakiTxebeze.

kari II.3

es konvencia ar auqmeps erT-erTi mxaris mier gacemul i kval ifikaciis cnobasTan dakavSirebul ufro xel sayrel debul ebas, romel ic Sesulia an gamomdinareobs xel Sekrul ebidan, roml is monawil e aris, an SeiZl eba gaxdes momaval Si, konvenciis mon- awil e mxare.

ganyofil eba III. kval ifikaciis Sefasebis ZiriTadi principebi

kari III.1

1. erT-erTi mxaris mier gacemul i kval ifikaciis mfl obel T Sesabamis organoSi mimarTvisTanave aqvT adekvaturi daSveba kval ifikaciis Sesafasebl ad.

2. dauSvebel ia diskriminacia iseTi niSnebiT, rogoricaa: sqesi, rasa, kanis feri, inval i- doba, ena, religia, politikuri an sxva mrwamsi, erovneba, eTnikuri an social uri warmoSoba, is, rom piri ekuTvnis erovnul umciresobas, qonebrivi, sazogadoebrivi warmoSoba da sxva statusiT, an sxva niSnebiT, roml ebic ar arian kavSirSi saZiebel i kval ifikaciis cnobasTan. am ufl ebis uzrunvel sayofad yovel i mxare val debul ebas iRebs gaataros Sesabamisi RonisZiebebi, raTa kval ifikaciis cnobis gancxadebis Seswavl a moxdes mxol od da mxol od miRebul i codnisa da Cvevebis safuZvel ze.

kari III.2

yovel ma mxarem unda uzrunvel yos kval ifikaciebis Sefasebisa da cnobisaTvis gamoyeneb- ul i procedurebisa da kriteriუმebis sajarooBa, SeTanxnebul oba da saimedooBa.

kari III.3

1. gadawvyetil eba cnobis Sesaxeb miRebul i unda iqnes saZiebel i kval ifikaciis Sesaxeb miRebul i Sesabamisi informaciis safuZvel ze;

2. pasuxismgebl oba adekvaturi informaciis mowodebaze pirvel rigSi ekisreba TviT maZiebel s, romel mac keTil sindisierad unda uzrunvel yos aseTi informaciis keTil sindisiereba;

3. ganmcxadebl is moval eobisagan damoukidebl ad kval ifikaciis gamcemi saswavl ebl ebi val debul ni arian moTxovniTanave, drois gonivrul monakveTSi, miscen saWiro informa- cia kval ifikaciis mfl obel s, dawesebul ebas an im qveynis kompetentur organos, sadac xdeba cnobis Zieba;

4. mxareebi daaval eben, xol o Sesabamis SemTxvevebSi mowodeben maT ganaTl ebis sistemaSi Semaval yvel a saswavl o dawesebul ebas, daakmayofil on yvel a dasabuTebul i moTxovna informaciis gacemaze, dasaxel ebul dawesebul ebaSi miRebul i kval ifikaciis Sesafasebl ad;

5. Sefasebis ganmaxorciel ebel organos ekisreba pasuxismgebl oba daamtkicos, saWiroebis

¹ aucil ebel i, saWiro SesworebebiT, cvl il ebebiT (red.)

SemTxvevaSi, rom ganxadeba ar akmayofil ebs Sesabamis moTxovnebs.

kari **III.4**

yovel i mxare, kval ifikaciis cnobis xel Sewyobis mizniT, uzrunvel yofs misi ganaTI ebis sistemis Sesaxeb gacemul i informaciis adekvaturobasa da sicxades.

kari **III.5**

ganxil va da gadawyvetil ebis miReba cnobis Sesaxeb unda moxdes gonivrul vadebSi, romel sac winaswar gansazRvravs cnobis ganmaxorciel ebel i kompetenturi organo da romel ic aiTvl eba sruli informaciis miRebis momentidan. cnobaze uaris Tqmis SemTxvevaSi unda dasaxel des mizezi, ris gamoc ar xdeba cnoba da gaices informacia im SesaZI o zomebis Sesaxeb, romel ic unda miRos maZiebel ma momaval Si cnobis misaRwevad. Tu cnoba gaWianurda an gadawyvetil eba ar iqna miRebul i, maZiebel s ufl eba aqvs gaaprostos es moqmedeba drois gonivrul i monakveTis ganmavl obaSi.

ganyofil eba **IV.** umaRI es ganaTI ebaSi dasaSvebad saWiro kval ifikaciis cnoba

kari **IV.1**

yovel i mxare cnobs kval ifikaciebs, gacemul s sxva monawile mxaris mier maTi zogadi moTxovnebis Sesabamisad da mis mfl obel s aZI evs Tavisi umaRI esi ganaTI ebis sistemis saswavo programebSi dasvebis nebas, im SemTxvevebis garda, rodesac SesaZI ebel ia safuZvl iani gansxvavebebis dadastureba kval ifikaciis gamcemi qveynis dasvebis wesebsa da im qveynebis wesebs Soris, sadac xdeba cnobis Zieba.

kari **IV.2**

al ternatiul ad sakmarisia, rom mxarem sxva mxaris mier gacemul i kval ifikaciis mfl obel s misces SesaZI ebl oba miRos am kval ifikaciis Sefaseba mfl obel is moTxovnis Sesabamisad, xolo kari **IV.1**-is debul ebebi am SemTxvevaSi gamoiyeneba **mutatis mutandis**.

kari **IV.3**

Tu kavli ifikacia izl eva kval ifikaciis gamcemi qveynis umaRI esi ganaTI ebis mxol od garkveul i tipis dawesebul ebaSi an programaSi ganaTI ebis miRebis ufl ebas, yovel i sxva mxare uzrunvel yofs am kval ifikaciis mfl obel s ufl ebiT, miRos ganaTI eba anal ogiuri programebiT misi umaRI esi ganaTI ebis sistemis dawesebul ebaSi im SemTxvevaTa garda, rodesac SesaZI ebel ia safuZvl iani gansxvavebebis dadastureba kval ifikaciis gamcemi qveynis dasvebis wesebsa da im qveynis wesebs Soris, sadac xdeba cnobis Zieba.

kari **IV.4**

Tu miReba umaRI esi ganaTI ebis cal keul programebSi damokidebul ia specifikuri moTxovnebis Sesrul ebaze, dasvebis zogad moTxovnebze damatebiT, dainteresebul i mxaris organoebis SeuZl iaT mostxovon sxva qveynidan Camosul maZiebel s Seasrul os es moTxovnebi. am SemTxvevaSi, dainteresebul i mxaris saTanado organoebis eZl evaT ufl eba Seafason, akmayofil ebs Tu ara maZiebl is kval ifikacia, miRebul i sxva qveyanaSi, wayenebul eqivalentur moTxovnebs.

kari **IV.5**

Tu romel ime mxaris umaRI es ganaTI ebaSi dasaSvebad skol is damTavrebis sertifikatTan erTad saWiroa damatebiTi sakval ifikacio gamocdebis Cabareba, maSin sxva mxareebma dasveba SeiZI eba gaxadon am moTxovnebze damokidebul i an SesTavazon al ternatiul i gadawyveta, sakuTari ganaTI ebis sistemis fargl ebSi, damatebiTi moTxovnebis dasakmayofil ebl ad. nebismier qveyanas, wminda saydars an evrogaerTianebas, SeuZl ia xel moweris an ratifikaciis, miRebis, damtkicebis momentSi, an moqmedebaSi Seyvanis dokumentis Sesanaxad gadacemisas, an nebismier dros amis Semdeg, Seatyobinos erT-erT depozitors,

rom is iyenebs am karis debul ebas, im qveynebis dasaxel ebiT, romel Ta mimarT igi apirebs gamoiyenos es kari da aseve Seatyobinos am gadawvetil ebis mizezi.

kari **IV.6**

IV.1, IV.2, IV.3, IV.4 da IV.5 karTa debul ebebis gadasinj vis gareSe miReba umaRI es saswavl ebl ebSi an mis programaSi SeiZI eba iyos SezRudul i an SerCeviTi. im SemTxvevaSi, roca daSveba umaRI es saswavl ebl ebSi an programebSi SerCeviTia, miRebis procedura unda uzrunvel yofdes ucxouri kvalifikaciis Sefasebis samarTlianobas diskriminaciis im gamovl inebebis gareSe, rac miTitebul ia am konvenciis III ganyofil ebaSi.

kari **IV.7**

IV.1, IV.2, IV.3, IV.4 da IV.5 karTa debul ebebis gadasinj vis gareSe miReba zogierT umaRI es saswavl ebel Si an mis programaSi SeiZI eba iyos damokidebul i imaze, rom maZiebel ma unda daamtkicos Tavisi kompetencia mocemul saswavl o dawesebul ebaSi dadgenil i swavl ebis enisa, an enebis an winaswari SeTanxmebiT dadgenil i enebis codnaSi.

kari **IV.8**

im mxareebSi, sadac umaRI es saswavl ebl ebSi daSvebis ufl eba SeiZI eba miRebul iqnes aratradiciul i kvalifikaciis safuzvel ze, anal ogiuri kl asifikaciebi, miRebul i sxva mxareebSi, unda Sefasdes iseve, rogorc aratradiciul i kvalifikacia, miRebul i im qveyanaSi, sadac xdeba cnobis Zieba.

kari **IV.9**

umaRI esi ganaTl ebis programebSi daSvebis mizniT, yovel ma mxarem SeiZI eba ganaxorcie- l os im kvalifikaciaTa cnoba, roml ebic gacemul ia mis teritoriaze moqmedi ucxouri saswavl o dawesebul ebis mier, Tu igi ganpirobepul ia erovnul i kanonmdebl obis konkre- tul i moTxovnebiT, an im mxarestan dadebul i special uri xel Sekrul ebiT, romel sac ekuTvnis dasaxel ebul i saswavl o dawesebul eba.

ganyofil eba **V.** swavl ebis periodebis cnoba

kari **V.1**

yovel i mxare cnobs meore mxaris umaRI esi ganaTl ebis programis CarCoebSi gavl il swavl ebis periods. cnoba exeba swavl ebis im periodebs, roml ebic saWiroa umaRI esi ganaTl ebis programis dasarul ebl ad im mxareSi, sadac xdeba cnobis Zieba. im SemTxvevebis gamokl ebiT, rodesac SesaZI ebel ia safuzvl iani gansxvavebebis dadastureba kvalifikaciis gamcemi qveynis swavl ebis dasrul ebul periodsa da im qveynis umaRI esi ganaTl ebis programis periods Soris, sadac xdeba cnobis Zieba.

kari **V.2**

al ternatiul ad sakmarisia, rom pirs, romel mac daamTavra swavl ebis periodi sxva mxaris umaRI esi ganaTl ebis programis CarCoebSi, mxarem misces SesaZI ebl oba miiRos swavl ebis am periodis Sefaseba dainteresebul i piris moTxovnis Sesabamisad, xol o kari V.1-is debul ebebi am SemTxvevaSi gamoiyeneba *mutatis mutandis*.

kari **V.3**

kerZod, yovel i mxare xel s Seuwyobs swavl ebis periodis cnobas Tu dakmayofil da Semdegi moTxovnebi:

- a) arsebobs winaswari SeTanxmeba, erTi mxriv, sabuTis gamcem umaRI es saswavl ebel s an am sakiTxze pasuxismgebel organosa da meores mxriv, im umaRI es saswavl ebel s an am sakiTxze pasuxismgebel organos Soris, sadac xdeba cnobis Zieba;
- b) umaRI esi saswavl ebel i, sadac dasrul da swavl ebis periodi, gascems sertifikats an akademiuri moswrebis furcel s, romel ic adasturebs, rom studentma warmatebiT

Seasrul a swavl ebis aRniSnul i periodisaTvis wayenebul i yvel a saWiro piroba.

ganyofil eba **VI.** umaRI esi ganaTI ebis kval ifikaciis cnoba

kari **VI.1**

radgan cnobis gadawyvetil eba efuZneba codnasa da Cvevebs, rac dadasturebul ia umaRI esi ganaTI ebis kval ifikaciIT, yovel i mxare cnobs umaRI esi ganaTI ebis kval ifikacias, miniWebul s meore mxaris mier, im SemTxvevebis garda, rodesac SesaZI ebel ia safuZvl iani gansxvavebis dadastureba kval ifikaciis gamcemi qveynis kval ifikaciasa da im qveynis kval ifikacias Soris, sadac xdeba cnobis Zieba.

kari **VI.2**

al ternatiul ad sakmarisia, rom sxva mxaris mier gacemul i kval ifikaciis mfl obel ebs mxarem misces ufl eba miiRos am kval ifikaciis Sefaseba, mfl obel is moTxovnis Sesabamisad, xol o kari VI.1-is debul ebebi am SemTxvevaSi gamoiyeneba *mutatis mutandis*.

kari **VI.3**

mxaris mier umaRI esi ganaTI ebis kval ifikaciis cnobas mosdevs erTi an meti qvemOT CamoTvl il SedegTagani:

- a) daSveba umaRI esi ganaTI ebis gasagrZel ebl ad Sesabamisi gamocdebis CaTvl iT da/an samecniero xarisxis ZiebisaTvis mosamzadebel programebSi igive pirobebiT, rac moeTxoveba im qveynis kval ifikaciis mfl obel s, sadac xdeba cnobis Zieba;
- b) samecniero xarisxis gamoyeneba im qveynis kanonebisa da wesebis mixedviT, an misi iurisdicciis qveS, sadac xdeba cnobis Zieba;

amis garda, cnobas SeuZI ia gaaadvil os daSveba dasaqmebis bazarze im qveynis kanonebisa da wesebis mixedviT, an misi iurisdicciis qveS, sadac xdeba cnobis Zieba.

kari **VI.4**

romel ime mxaris umaRI esi ganaTI ebis kval ifikaciis Sefasebas, gacemul s sxva mxaris mier, SeiZI eba hqondes Semdegi formebi:

- a) rekomendaciebi dasaqmebis zogadi miznebis ganxorciel ebisaTvis;
- b) rekomendacia, romel ime saswavl o dawesebul ebas CarTos igi Tavis programebSi;
- g) rekomendacia nebismier sxva kompetentur organos, momuSaves cnobis sakiTxebeze;

kari **VI.5**

yovel ma mxarem SeiZI eba ganaxorciel os umaRI es ganaTI ebasTan dakavSirebul i im kval - ifikaciis cnoba, romel ic gacemul ia mis teritoriaze moqmedi ucxouri saswavl o dawesebul ebis mier, Tu es ganpirobebul ia erovnul i kanonmdebl obis konkretul i moTxovnebiT, an im mxarestan dadebul i special uri xel Sekrul ebiT, romel sac ekuTvnis dasaxel ebul i saswavl o dawesebul eba.

ganyofil eba **VII.** im kval ifikaciebis cnoba, romel sac fl oben l tol vil ebi, adgil nacval i da l tol vil ebTan gaTanabrebul T

kari **VII.1**

yovel i mxare Tavisi ganaTI ebis sistemis fargl ebSi da konstituciuri, samarTI ebrivi da maregl amentirebel i debul ebebis Sesabamisad, gaatarebs yvel a SesaZI o da gonivrul RonisZiebas samarTI iani da swrafi Sefasebis procedurebis dasamuSavebl ad, imisaTvis, rom dadgindes, akmayofil eben Tu ara l tol vil ebi, adgil nacval i pirni da l tol vil ebTan gaTanabrebul ebi Sesabamis moTxovnebs, rom daSvebul ni iqnen umaRI esi ganaTI ebis misaRebad an gasagrZel ebl ad, an dasasaqmebl ad, maSinac ki, rodesac erT-erTi mxaris teritoriaze miRebul i kval ifikacia ar aris dasabuTebul i dokumenturad.

ganyofil eba **VIII.** informacia umaRI esi saswavl ebl ebisa da programebis Sefasebis Sesaxeb

kari **VIII.1**

yovel i mxare gascems adekvatur informacias Tavis ganaTI ebis sistemaSi Semaval i dawesebul ebebisa da maTSi moqmedi programebis Sesaxeb, im mizniT, rom Seuqmnas sxva mxaris kompetentur organoebis SesaZI ebl oba darwmundnen, Seesabameba Tu ara kvalifikaciis xarisxi, miniWebul i am dawesebul ebebis mier, moTxovnebs, wayenebul s im qveyanaSi, sadac xdeba cnobis Zieba. informacia unda iyos Semdegi:

a) Tu mxares aqvs Camoyal ibebl i sistema umaRI esi ganaTI ebis dawesebul ebebisa da programebis oficial uri SefasebisaTvis: informacia am Sefasebis meTodebsa da Sedegebze, aseve konkretul xarisxis standartebze yvel a tipis saswavl o dawesebul ebisa da programisaTvis, romelic gascems umaRI esi ganaTI ebis kvalifikaciebs;

b) Tu mxares ara aqvs Camoyal ibebl i sistema umaRI esi ganaTI ebis dawesebul ebebisa da programebis oficial uri SefasebisaTvis: informacia mis ama Tu im umaRI es saswavl ebel Si an misi umaRI esi ganaTI ebis sistemis garkveul i programiT miRebul i sxvadasxva kvalifikaciis cnobis Sesaxeb.

kari **VIII.2**

yovel i mxare miiRebs adekvatur zonebs, raTa Seadginos, ganaaxl os da gamoaqveynos:

a) mimoxil va mis ganaTI ebis sistemaSi Semaval i sxvadasxva tipis umaRI esi saswavl ebl ebis Sesaxeb, yovel i saxis institutis tipiuri daxasiaTebiT;

b) aRiarebul i umaRI esi saswavl ebl ebis (saxel mwifo Tu kerZo) sia, roml ebic Sedian mis sistemaSi, imis miTiTebiT Tu ra kvalifikaciebis miniWeba SeuZliaT maT da ra, moTxovnebi unda dakmayofil des, rom miRebul iqnes daSveba saswavl ebl ad am institutSi an programaSi;

g) umaRI esi ganaTI ebis programebis aRwera;

d) im umaRI esi saswavl ebl ebis sia, roml ebic ganl agebul ia monawile mxaris teritoriis gareT da roml ebsac igi ganxil avs, rogorc sakuTari saganmanaTI ebl o sistemis nawil s.

ganyofil eba **IX.** informacia cnobis sakiTxebze

kari **IX.1**

umaRI es ganaTI ebasTan dakavSirebuli kvalifikaciebis cnobis gamartivebis mizniT, mxareebi val debul ebas iReben, Seqmnan qveyanaSi miRebul i kvalifikaciebis Sinaarsis sruli aRweris Tval saCino sistema.

kari **IX.2**

1. aRiareben ra adekvaturi, zusti da drouli informaciis saWiroebas, yovel i mxare daarsebs an daamtkebs ukve arsebul erovnul sainformacio centrs da atyobinebs misi daarsebisa da masSi momxdari nebismieri cvl il ebis Sesaxeb erT-erT depozitors;

2. yovel i mxaris erovnul i sainformacio centri:

a) xel s uwyobs adekvaturi da zusti informaciis gavrcel ebas misi qveynis ganaTI ebis sistemisa da umaRI esi ganaTI ebis kvalifikaciebis Sesaxeb;

b) xel s uwyobs informaciis mopovebas sxva mxareebis ganaTI ebis sistemebisa da kvalifikaciebis Sesaxeb;

g) uzrunvel yofs konsul taciebsa da informacias kvalifikaciebis cnobisa da Sefasebis sakiTxebze erovnul i kanonmdebl obisa da reglamentaciis Sesabamisad;

3. yovel erovnul sainformacio centrs Tavis gankargul ebaSi unda hqondes resursebi, aucil ebel i Tavisi funqciebis Sesasrul ebl ad.

kari **IX.3**

mxareebi erovnul i sainformacio centrebis saSual ebiT, an sxva gziT, xel s Seuwyoben UNESCO/evrosabWos dipl omis danarTis an sxva nebismieri Tanadi sabuTis gamoyenebas mxareebis umaRI es saswavl ebl ebSi.

ganyofil eba **X.** ganxorciel ebis meqanizmebi

kari **X.1**

konvenciis zedamxedvel oba, xel Sewyoba da ganxorciel ebis gaadvil eba eval ebaT Semdeg organoebis:

- a) evropis regionSi umaRI es ganaTI ebasTan dakav-Sirebul i kval ifikaciebis cnobis konvenciis komitets;
- b) akademiuri cnobisa da mobil obis erovnul i sainformacio centrebis evropul qsel s (ENIC), daarsebul s 1994 wl is evrosabWos ministrTa komitetis 9 ivnisis da UNESCO-s evropis regional uri komitetis 18 ivnisis dadgenil ebiT.

kari **X.2**

1. amiT fuZndeba evropis regionSi umaRI es ganaTI ebasTan dakavSirebul i kval ifikaciebis cnobis konvenciis komiteti (amis Semdeg moixsenieba rogorc "komiteti"). igi Sedgeba TiTo warmomadgenl isagan yovel i mxaridan;
2. kari **X.2**-is miznebisatvis termini "mxare" ar gamoiyeneba evrogaertianebis mimarT;
3. qveynebi, moxseniebul i **XI.1.1.** karSi da winda saydari, Tu isini ar warmoadgenen konvenciis mxares, evrokavSirSi, agreTve ENIC-is qsel is Tavmj domare, miiReben monawil eobas "komitetis" sxdomebSi, rogorc damkvirvebl ebi. im samTavrobo da arasamTavrobo organizaciebis warmomadgenl ebi, roml ebic daspecial ebul ni arian evropis regionis cnobis probl emebSi, agreTve, iqnebian mowveul ni "komitetis" Sexvedrebze damkvirvebl is statusiT;
4. UNESCO-s evropul i qveynebis swavl ebis kursebis umaRI esi ganaTI ebis dipl omebisa da xarisxebis cnobis konvenciis ganxorciel ebis regional uri komitetis Tavmj domare, agreTve, iqneba mowveul i "komitetis" Sexvedrebze damkvirvebl is statusiT;
5. "komiteti" xel s Seuwyobs konvenciis ganxorciel ebas da meTval yureobas gauwevs mis Sesrul ebas. am mxriv mas SeuZl ia mxareebis xmaTa umravl esobiT miiRos rekomendaciebi, dekl araciebi, protokol ebi da praqtikaSi warmatebiT gamoyenebul i model ebi mxareTa ufl ebamosil i organoebis orientaciis mizniT, maT mier konvenciis realizaciisas da umaRI esi ganaTI ebis kval ifikaciebis cnobisatvis Semosul i gancxadebebis ganxil vis dros. Tumca mxareebi ar arian SezRudul ni CamoTvl il i dokumentebiT, isini yovel nairad miiswrafian ixel mZRvanel on am dokumentebiT, daiyvanon es sabuTebi kompetentur organoebamde da xel i Seuwyon maT gamoyenebas. sabol oo gadawyvetil ebis miRebamde "komiteti" gaarkvevs ENIC-is qsel is azrs.
6. "komiteti" warudgens moxsenebas evropis sabWosa da UNESCO-s Sesabamis organoebis;
7. "komiteti" amyarebs kavSirebs UNESCO-s regional komitetebTan, roml ebic dakavebul ni arian UNESCO-s egidiT miRebul i umaRI esi ganaTI ebis sferoSi saswavl o kursebis, dipl omebisa da xarisxebis cnobis Sesaxeb konvenciebis gamoyenebis sakiTxebiT;
8. konvenciis mxareTa umravl esoba Seadgens kvorums;
9. "komiteti" miiRebs Tavis procedurul wesebs. igi Seikribeba morig sesiaze, sam wel iwadSi erTxel mainc. "komiteti" pirvel ad Seikribeba konvenciis Zal aSi Sesvl idan erTi wl is vadaSi;
10. "komitetis" samdivno uzrunvel yofa eval ebaT erTobl ivad evropis sabWos general ur mdivansa da UNESCO-s general ur direktors.

kari X.3

1. akademiuri cnobisa da mobil obis erovnul i sainformacio centrebis evropul qsel Si (ENIC-is qsel Si) yovel mxares warmoadgens erovnul i sainformacio centri, Seqmnil i an damtkicebul i kari IX.2-s Sesabamisad. Tu kari IX.2-is Sesabamisad mxareSi erTze meti erovnul i sainformacio centria Seqmnil i, maSin yvel a centri iqneba qsel is wevri, magram Sesabamis mxares eqneba mxol od erTi xma;
2. ENIC-is qsel i, roml is Semadgenl oba SezRudul ia konvenciis monawil e qveynebiT, mxars dauwers da zedamxedvel obas gauwevs konvenciis praqtikul danergvas kompetenturi erovnul i organoebis mier. qsel i moawyobs pl enarul sesiebs wel iwadSi erTxel mainc. igi irCevs prezidentsa da biuros dadgenil i vadiT;
3. ENIC-is qsel is samdivno uzrunvel yofa eval ebaT erTobl ivad evropis sabWos general ur mdivansa da UNESCO-s general ur direktors.
4. mxareebi ENIC-is qsel is meSveobiT TanamSroml oben sxva mxareebis erovnul sainformacio centrebTan, kerZod, exmarebian maT saWiro informaciis SegrovebaSi, romel ic daexmareba maT akademiur cnobasa da mobil obasTan dakavSirebul saqmianobaSi.

ganyofil eba **XI.** daskvniTi debul ebebi

kari XI.1

1. konvencia Riaa xel mosawerad:
  - a. evrosabWos wevrebisaTvis;
  - b. UNESCO-s evropis regionis qveynebisaTvis;
  - g. sxva qveynebisaTvis, roml ebmac xel i moaweres, iRebden monawil eobas an warmoadgendnen mxareebis evropis sabWos evropis kul turul konvenciaSi da/an UNESCO-s regionis qveynebis umaRl es ganaTl ebasTan dakavSirebul i swavl ebis kursebis, diplomebis da xarisxebis cnobis konvenciaSi;
2. am qveynebsa da wminda saydars SeuZl iaT gamoxaton TavianTi Tanxmoba miRon monawil eoba (Seasrul on) Semdeg qmedebebSi:
  - a. xel mowera, romel sac ar sWirdeba ratifikacia, miReba an damtkiceba;
  - b. xel mowera, romel sac sWirdeba ratifikacia, miReba an damtkiceba da romel sac unda mohyves ratifikacia, miReba an damtkiceba;
  - g. mierTeba.
3. xel is mowera xdeba erT-erT depozitorTan. ratifikaciis, miRebis, damtkicebis an moqmedebaSi Sesvl is dokumenti Sesanaxad unda gadaeces erT-erT depozitors.

kari XI.2

es konvencia Zal aSi Sedis im Tvis pirvel dRes, romel ic mosdevs erTTvian vadas im dRidan, rodesac xuTi qveyana, maT Soris evrosabWos da/an UNESCO-s evropul i regionis minimum sami qveyana, ganacxadebs Tanxmobas miRos monawil eoba konvenciaSi. yvel a sxva qveynisaTvis igi Zal aSi Sedis im Tvis pirvel dRes, romel ic mosdevs erTTvian vadas qveynis mier konvenciaze mierTebis Tanxmobis ganacxadebis dRidan.

kari XI.3

1. am konvenciis Zal aSi Sesvl is Semdeg qveynebs, roml ebic ar moxvden XI.1 karis CamonaTval Si, SeuZl iaT gamoTqvan survil i miuerTden am konvencias. yvel a ganacxadi amis Taobaze unda gaegzavnos erT-erT depozitors, romel ic gadaugzavnis mas monawile qveynebs sul cota 3 TviT adre, evropis regionSi umaRl es ganaTl ebasTan dakavSirebul i kval ifikaciebis cnobis konvenciis komitetis sxdomamde. zemoaRniSnul is Sesaxeb depozitorebi Seatyobineben, agreTve, evrosabWos ministrTa komitets da UNESCO-s aRmasrul ebel sabWos;

2. gadawyvetil eba ganmcxadebel i qveynis konvenciasTan mierTebis Taobaze miiReba mxareTa 2/3-is mier;
3. gadawyvetil eba axal i qveynis konvenciasTan mierTebis Taobaze Zal aSi Sedis im Tvis pirvel dRes, romel ic mosdevs erTTvian vadas mierTebis dokumentis erT-erTi depozitorisaTvis Sesanaxad gadacemis dRidan.

kari **XI.4**

1. am konvenciis mxareebi, roml ebic amavdroul ad warmoadgenen mxareebis erT an ramdenime CamoTvl il konvenciaSi:
    - evropul i konvencia universitetSi daSvebisaTvis saWiro diplomebis ekvivalentobis Sesaxeb (1953, ETS 15) da misi oqmi (1964, ETS 49);
    - evropul i konvencia sauniversiteto periodebis ekvivalentobis Sesaxeb (1956, ETS 21);
    - evropul i konvencia sauniversiteto kvalifikaciebis akademiuri cnobis Sesaxeb (1958, ETS 32);
    - xmel TaSua zRvis auzis arabul i da evropul i qveynebis saerTaSoriso konvencia umaRl es ganaTl ebaSi swavl ebis kursebis, diplomebisa da xarisxebis cnobis Sesaxeb (1976);
    - evropis regionis qveynebis konvencia umaRl es ganaTl ebaSi swavl ebis kursebis, diplomebisa da samecniero xarisxebis cnobis Sesaxeb (1979);
    - evropul i konvencia universitetSi swavl ebis periodebis zogadi ekvivalentobis Sesaxeb (1990, ETS 138);
  - a. erTmaneTTan urTierTobaSi iyeneben am konvenciis debul ebebs;
  - b. agrZel eben zemoT CamoTvl il i konvenciebis gamoyenebas im qveynebis mimarT, roml ebic monawil eoben aRniSnul konvenciebSi, magram ar monawil eoben am konvenciaSi.
2. konvenciis mxareebi val debul ebas iReben ar SeuerTden pirvel (1) punqtSi CamoTvl il konvenciebs, Tu isini ukve arian misi mxareebi, garda xmel TaSua zRvis auzis arabul i da evropul i qveynebis kursebis, diplomebisa da xarisxebis cnobis Sesaxeb.

kari **XI.5**

1. yovel mxares SeuZl ia xel moweris an tarifkaciis, miRebis, damtkicebis momentSi an moqmedebaSi Seyvanis dokumentis Sesanaxad gadacemisas, gansazRvros teritoria an teritoriebi, sadac gamoiyeneba mocemul i konvencia;
2. SemdgomSi nebismier mxares, nebismier dros, SeuZl ia erT-erTi depozitoris saxel ze gagzavnili gancxadebis meSveobiT gaavr cel os konvenciis gamoyeneba gancxadebaSi miTitebul sxva teritoriazec. dasaxel ebul teritoriaze konvencia Zal aSi Seva im Tvis pirvel dRes, romel ic mosdevs erTTvian vadas depozitoris mier am gancxadebis miRebidan.
3. nebismieri gancxadeba, romel zedac iyo l aparaki wina or punqtSi, SeiZl eba gawveul iqnes ukan depozitoris misamarTIT gagzavnili SetyobinebiT. gawveva Zal aSi Sedis im Tvis pirvel dRes, romel ic mosdevs erTTvian vadas depozitoris mier am Setyobinebis miRebidan.

kari **XI.6**

1. nebismier mxares, nebismier dros, SeuZl ia konvenciis denonsacia erT-erT depozitorTan Setyobinebis gagzavnis gziT;
2. denonsacia moqmedebas iwyebs im Tvis pirvel dRes, romel ic mosdevs TormetTvian vadas depozitoris mier am Setyobinebis miRebis dRidan. es denonsacia ar moqmedebis cnobis im gadawyvetil ebebs, roml ebic miRebul i iyo adre am konvenciis fargl ebSi;
3. mocemul i konvenciis moqmedebis SeCereba an dayovneba, rac Sedegia mxaris mier konvenciis debul ebebis mniSvel ovani darRvevisa, ganxil ul i iqneba saerTaSoriso wesebis Sesabamisad.

kari **XI.7**

1. yovel monawil e qveyanas, wmindasaydars an evrogaerTianebas, aqvs ufl eba xel moweris

an ratifikaciis, miRebis, damtkicebis momentSi an moqmedebaSi Seyvanis dokumentis Sesanaxad gadacemisas ganaxados, rom igi itovebs ufl ebas ar gamoiyenos mTI ianad an nawil obriv erTi, an meti qvemoT CamoTvl il karebi: IV.8, V.3, VI.3, VIII.2, IX.3. yvel a sxva SeniSvna dauSvebel ia.

2. yovel mxares, romel sac aqvs SeniSvnebi CamoTvl il i karebis mimarT, SeuZl ia srul iad an nawil obriv moxsnas es SeniSvnebi depozitorTan Setyobinebis gagzavnis Semdeg. SezRudvebis moxсна Zal aSi Sedis depozitoris mier Setyobinebis miRebis dRidan.

3. mxarem, romel mac gaakeTa SeniSvnebi am konvenciis debul ebis Sesaxeb, ar SeiZl eba mostxovos sxva mxares imave debul ebaTa Sesrul eba; Tu SeniSvna nawil obrivia an pirobiTi, maSin mxares SeuZl ia moiTxovos debul ebebis Sesrul eba igive mocul obiT, rac Tavad miRo.

kari **XI.8.**

1. am konvenciaSi Sesworebis proeqtebi SeiZl eba miRebul iqnes evropis regionSi umaRl es ganaTI ebasTan dakavSirebul i kval ifikaciebis cnobis konvenciis komitetis mier, mxareTa ori mesamedis umravl esobiT. aseTnairad miRebul i Sesworebis nebismieri proeqti CairTveba mocemul i konvenciis oqmSi. oqmSi unda iyos miTitebul i misi Zal aSi Sesvl is pirobebi, roml ebic nebismier SemTxvevaSi iTxoven mxareTa Tanxmobas daemorCil on maT;

2. ar SeiZl eba wina punqtis Sesabamisad Sesworebis Setana mocemul i konvenciis III ganyofil ebaSi;

3. nebismieri winadadeba Sesworebis Sesaxeb unda gadaeces erT-erT depozitors, romel ic gadaugzavnis mas mxareebis sul mcire sami TviT adre "komitetis" sxdomamde. depozitori Seatyobinebs amis Sesaxeb, agreTve, evrosabWos minisrtTa kabinetisa da UNESCO-s aRmasrul ebel sabWos.

kari **XI.9**

1. am konvenciis depozitorebi arian evrosabWos general uri mdivani da UNESCO-s general uri direktori;

2. depozitori, romel sac Cabardeba Sesanaxad aqti, Setyobineba an gancxadeba, konvenciis monawil e qveynebs, agreTve, evrosabWosa da UNESCO-s evropul i regionis sxva wevr qveynebs awvdis Semdegi saxis informacias:

a. nebismieri xel moweris Sesaxeb;

b. ratifikaciis, miRebis, damtkicebis an moqmedebaSi Seyvanis nebismieri dokumentis Sesanaxad miRebis Sesaxeb;

g. konvenciis XI.2 da XI.3.4. karebis mixedviT konvenciis Zal aSi Sesvl is nebismier TariRs;

d. XI.7 karis Tanaxmad ganxorciel ebul i nebismieri SezRudvisa da aseTi SezRudvis ukan gawvevis Sesaxeb;

e. XI.6 karis Tanaxmad gakeTebul i am konvenciis nebismieri denonsaciis Sesaxeb;

v. II.1 da II.2 karebis Tanaxmad gakeTebul i nebismieri gancxadebis Sesaxeb;

z. IV.5 karis Tanaxmad gakeTebul i nebismieri gancxadebis Sesaxeb;

T. XI.3 karis Tanaxmad gawevrianebaze gakeTebul i nebismieri moTxovnis Sesaxeb;

i. XI.8 karis Tanaxmad gakeTebul i nebismieri winadadebis Sesaxeb;

k. konvenciasTan dakavSirebul i nebismieri aqtis, Setyobinebis an gancxadebis Sesaxeb;

3. depozitori, romel ic iRebs gancxadebebs an agzavnis Setyobinebebs am konvenciis debul ebis Tanaxmad, dauyovnebl iv atyobinebs amis Sesaxeb meore depozitors.

ris dasturadac saTanado ufl ebamosil ebiT aRWurvil i qvemoRe xel ismomwerebi vawerT xel s am konvencias.

Sesrul ebul ia I lisabonSi 1997 wl is 11 april s ingl isur, espanur, rusul da frangul enebze; amasTan, oTxive teqsts Tanabari Zal a aqvs, da Sesrul ebul ia or egzempl arad, romel Tagan erT-erTi bardeba Sesanaxad evropis sabWos arqivs, meore ki - UNESCO-s

არქივს. სათანადო ვესიტ დამოწმებული ასლები გვთავაზობს XI.1 კარსი გამოთვლილ ყველა
კვლევას, მინდა საყდარს, ევროგაერთიანებას, აგრეთვე UNESCO-ს სამდივნოს.

საგარტველ ოს მერ კონვენცია ხელმოწერილია 1997 წლის 11 აპრილს, რატიფიცირებულია
1999 წლის 13 ოქტომბერს და ჯალაღია 1999 წლის 1 დეკემბრიდან.

sorboni s dekl araci a

evropi s umaRI esi ganaTI ebis sistemi s arqi teqtur i s harmonizaci a

safrangeTis, germaniis, italiisa da gaerTianebul i samefos umaRI esi ganaTI ebis
oTxi ministri s erTobl i vi dekl aracia

sorbona, parizi, 1998 wl i s 25 mai si

evropul ma procesma bol o dros ramdenime metad mniSvnel ovani nabiji gadadga win. magram ar unda daiviviwyoT, rom evropa ara marto saerTo val uta, bankebi da ekonomikaa, aramed igi aseve unda gaxdes “codnis evropa”. Cveni unda gavaZlieroT Cveni kontinentis intel eqtual uri, kul turul i, social uri da teqnikiuri ganzomil ebebi. amas umetes wil ad gansazRvravs universitetebi, romel Ta rol i gadamwyvetia aseTi ganvitarebisaTvis.

universitetebi evropaSi sami meoTxedi aTaswl eul i s win Camoyal ibda. Cvens qveyanebs SeuZli aT iamayon uZvel esi universitetebiT. isini amJamad mniSvnel ovan TariRebs iseve zeimoben, rogorc dRes parizis universiteti. adre studenteb sa da mecnier ebs SeeZli oT Tavisufli ad gadaadgil eba da codnis gavrcel eba mTel kontinentze. dRes bevri Cveni studenti ise amTavrebs swavl as, rom j er kidev ver sargebl obs sazRvargareT garkveul i droiT swavl i s upiratesobiT.

Cveni vuaxl ovdebiT ganaTI eba sa da Sromis pirobebSi mniSvnel ovani cvl il ebebi s periods, rodesac profesiul i kariere s mra val fero vneba da mTel i sicocxl i s ganmavl obaSi swavl a aSkara aucil ebl oba xdeba. Cveni moval eni varT, studentebisa da mTli anad sazogadoebis winaSe, SevqmnaT umaRI esi ganaTI ebis iseTi sistema, romel ic uzrunvel yofs maTTvis moRvaweobis optimal uri sferos SerCevas.

umaRI esi ganaTI ebis Ria evropul i sivrce Seicavs mdidar pozitiur perspectivebs, cxa dia, Cveni mra val fero vnebis gaTval iswinebiT. magram, meore mxriv, umaRI esi ganaTI ebis evropul i sivrce moitxovs mudmiv Zal isxmevas barierebis gauqmebis da swavl ebisa da swavl i s iseTi struqtur ebi s Sesaqmnel ad, romel ebic gaafarToeben mobil obas da mWidro TanamSroml obas.

Cveni sistem ebi s saerTaSoriso aRiareba da mimzidvel oba pirdapiraa dakavSirebul i imasTan, Tu ramdenad gasagebia is, rogorc qveynis SigniT, ise mis gareT. rogorc Cans sistema, romel ic ori ZiriTadi - dipl omandel i da dipl omis Semdgomi – safexurisagan Sedgeba, aRiarebul unda iqnes saerTaSoriso Sedarebisa da ekvival entobisaTvis.

am sistemis original oba da moqnil oba miRweul i iqneba kreditebisa (rogoricaa kreditebis transferis evropul i sistema - ECTS) da semestrebis gamoyenebiT. miRebul i kreditebis aRiareba SesaZl ebel s gaxdis swavl i s dawyebas an gagrZel ebas evropis sxvadasxva universitetebSi da akademiuri xarisxis miRebas sicocxl i s nebismier periodSi. cxadia, students saSual eba unda hqondes daiwyos akademiuri moRvaweoba Tavisi profesiul i cxovrebi s nebismier dros da nebismieri safuZvl idan.

dipl omandel i safexuris students xel i unda miuwvdebodes nebismier programaze, interdiscipl inuri swavl ebis SesaZl ebl obebis, ucxo enebis codnis gaumj obesebisa da axal i sainformacio teqnol ogiebis gamoyenebis CaTvl iT. pirvel i safexuris akademiuri xarisxis, rogorc Sesabamisi donis kval ifikasiis, saerTaSoriso aRiareba mniSvnel ovan i a, raTav yel asaTvis naTel i gaxdes Cveni umaRI esi ganaTI ebis struqtura.

diplomis Semdgom safexurze unda iyos arCevani mokl evadian samagistro xarisxa da grZel vadian sadoqtoro xarisxs Soris, erTidan meoreze gadasvl is SesaZl ebl obiT. orive SemTxvevaSi gansakuTrebuli juradReba unda mieqces kvle viT da damoukidebel muSaobas.

swavlebis orive, dipl omandel da dipl omis Semdgom, safexurze xeli unda SevuwyoT studentebis, raTa maT erTi semestri mainc gaataron sazRvargareTis universitetebSi. amastan erTad, metma pedagogma da mecniერma unda imuSaos sazRvargareT, evropul qveynebsi. evrokavSiris mzardi mxardaWera studentebisa da pedagogebs mobil obis saqmeSi srulad unda iqnes gamoyenebuli.

bevrma qveyanam (ara marto evropasi) kargad gaacnobiera aseTi evoluciis xel Sewyobis aucil ebl oba. evropis rektorTa konferenciebi, universitetebis prezidentebi, eqspertebi da akademiuri wreebis warmomadgenlebi monawile qveynebidan CarTulni arian arniSnuli probl emebis farTo ganxil vaSi.

gasul wels, lisabonSi miRebul iqna konvencia evropis regionSi umaRlesi ganaTlebis kvalifikaciebis cnobis Sesaxeb. masSi Camoyal ibebulia sabaziso moTxovnebi da aRiarebulia, rom calkeul qveynebs SeuZliaT kvalifikaciebis cnobis ufro konstruqciul sqemebSi monawileoba. aqedan gamomdinare, SesaZlebelia winsvla konvenciis debulebze dayrdnobiT. es ukve qmnis akademiuri xarisxebis profesiuli miznebisTvis urTierTaRiarebis zogad safuZvels evrokavSiris direqtivebis gamoyenebiT.

amastan erTad, Cveni qveynebis mTavrobebi mniSvnelovan rols asrul ebenda xels uwyoben miRebuli codnisa da Sesabamisi akademiuri xarisxebis gamartivebul aRiarebas. Cven moveliT, rom es xels Seuwyobs sauniversitetTaSoriso Setanxmebebs. Cveni akademiuri xarisxebisa da safexurebis sayovel Tao struqturების progresuli harmonizacia SeiZleba miRweuli iqnes arsebuli gamocდილები გაზიარებiT, erTობივი დიპლომებიT, სპილოთი ინიციატივებიTa და yvela dainteresebul mxares Soris dialogiT.

amit Cven valdebul ebas viRebT, rom xels SevuwyobT saerto sistemis Camoyal ibebas, sazRvargareT aRiarebis gaumjobesebisa და studentebis mobil obisa და dasaqmebis gamartivebis mimarTuleბiT. parizis universitetის იუბილე dResaq, sorbonasi, gvaZlebs umaRlesi ganaTlebis evropuli სივრცის Seqmnის karg SesaZleობას, sadac erovნული Tavisebureბანი და saerto intereseბი imoqmedeben და gaaZliereben erTmaneTs evropის, მისი studentebisa და, zogად, მისი მოგალაყეების sakeTil dReod. Cven movuwodeბT evrokavSის სხვა wevreბს და evropის დანარცენ qveyneბს SemogvierTდენ არნიSnული მისი მისარwevad. movuwodeბT yvela evropul universიტებს gaaZlieros msოფლიოსი evropის როლი მისი მოგალაყეების ganaTlebis uwyveti gaumjobesebisa და ganaxleბის გზiT.

xels aweren safrangeTis, italiis, gaertianebuli samefos და germaniის warmomadgenleბი.

bol oni is dekl aracia

umaRI esi ganaTI ebis evropul i sivrce

evropis ganaTI ebis ministrebis erTobl ivi
dekl aracia

bol onia, 1999 wl is 19 ivnisi

bol o wl ebis gansakuTrebul i miRwevebis gamo evropaSi mimdinare procesi ufro konkretul i da mniSvnel ovani real oba gaxda evrokavSirisa da misi moqal aqeebisaTvis. gafarToebis tendenciebi, evropis sxva qveynebTan urTierTobebis gaRrmavebasTan erTad, am real obas ufro did perspeqtivebs usaxavs. amave dros, Cven imis mowmeni varT, rom pol i tikuri da akademiuri samyaros didi nawil i da sazogadoeba sul ufro metad acnobierebs srul yofil i da warmatebul i evropis aucil ebl obas. kerZod, misi intel eqtual uri, kul turul i, social uri da samecniero-teqnologiuri ganzomil ebebis gaerTianebsa da gaZl ierebas.

"codnis evropa" amJamad farTodaa aRiarebul i, rogorc social uri da individual uri zrdis ucvl el i faqtori da evropis moqal aqeebis konsolidaciisa da sul ieri gam didrebis aucil ebel i komponenti. mas SeuZl ia misces Tavis moqal aqeebs saWiro kompetencia axal i aTaswl eul is moTxovnaTa dasakmayofil ebl ad da imis SegrZneba, rom isini iziareben erTian Rirebul ebebs da ekuTvnian saerTo social ur da kul turul sivrces.

ganaTI eba da saganmanaTI ebl o TanamSroml oba gadamwyveti faqtoria stabil uri, mSvidobiani da demokratiul i sazogadoebis ganvitarebisa da gaZl ierebisaTvis, gansakuTrebil im situaciis fonze, romelic samxreT-aRmosavl eT evropaSi Seiqmna. am mosazrebebze dafuznebul ma 1998 wl is 25 maisis sorbonis dekl araciam gamokveTa universitetebis central uri roli evropis kul turul ganzomil ebaTa ganvitarebaSi. dekl araciaSi xazgasmul ia, rom umaRI esi ganaTI ebis evropul i sivrcis Seqmnas gadamwyveti mniSvnel oba eniWeba moqal aqeTa mobil obis, dasaqnebis gaumj obesebisa da kontinentis yovel mxrivi ganvitarebisaTvis.

dekl araciaze xel is moweriT, Tu principul i Tanxmobil gamoxatvit ramdenime evropul i qveyana daeTanxma dekl araciaSi dasaxul i miznebis ganxorciel ebas. amavdroul ad, evropis ramdenime qveyanaSi dawyebul i umaRI esi ganaTI ebis reforma adasturebs mTavrobaTa umetesobis mzaobas, imuSaos am mimarTul ebiT.

Tavis mxriv, evropis umaRI esma saswavl ebl ebma miRes gamowveva da mTavari roli itvirTes umaRI esi ganaTI ebis evropul i sivrcis Seqmnasa da bol oniis 1988 wl is universitetebis didi qartiis (**Magna Charta Universitatum**) fundamenturi principebis aRorZinebaSi. es Zal ian mniSvnel ovania, vinaidan swored universitetebis damoukidebl oba da avtonomia uzrunvel yofs umaRI esi ganaTI ebisa da kvlevis mudmiv Sesabamisobas cval ebad saWiroebebTan, sazogadoebis moTxovnebsa da mecnierul i codnis ganvitarebasTan.

kursi swori mimarTul ebiTa da gamokveTil i miznit daisaxa. magram sxvadasxva qveynebis umaRI esi ganaTI ebis sistemebis Tavsebadobisa da Sesadarebl obis maRal i donis miRweva moitxovs mudmiv Zal isxmevas. real ur winsvl as konkretul i RonisZiebebiT unda Seewyos xel i. 18 ivnisis SexvedraSi avtoritetul i eqpertebisa da mecnierebis monawil eobam uzrunvel yo sasargebl o winadadebebis wamoyeneba Semdgomi moqmedebisaTvis. gansakuTrebul i yuradReba unda mivaqciot umaRI esi ganaTI ebis evropul i sistemis saerTaSoriso konkurentunarianobis zrdas. nebismeri civil izaciis sicocxl isunariano-

ba da efeqturoba SeiZl eba Sefasdes imiT, Tu ramdenad mimzidvel ia misi kul tura sxva qveynebisaTvis. Cven unda uzrunvel vyot gamorCeul i kul turul i da samecniero tradiciebis mqone umaRI esi ganaTI ebis evropul i sistemis mimzidvel oba mTel i msofliosaTvis.

vadasturebT Cvens mxardaWeras sorbonis dekl araciaSi Camoyal ibebul i zogadi principebisadmi da Cveni SeTanxmebul i moqmedebiT mokl e xanSi - nebismier SemTxvevaSi, mesame aTaswl eul is pirvel dekadaSi mainc SevZl ebT mivaRwioT qvemoT mocemul umTavres miznebs umaRI esi ganaTI ebis evropul i sivrcis dasamkvidrebl ad da umaRI esi ganaTI ebis evropul i sistemis mTel msofli oSi gasavrcel ebl ad:

1 *iol ad gasagebi da Sesadarebel i akademiuri xarisxebis sistemis SemoReba*, maT Soris dipl omis danarTis danergvis gziT, roml is mizania xel i Seuwyos evropis moqal aqeebis dasaqmebasa da umaRI esi ganaTI ebis evropul i sistemis saerTaSoriso konkurentunarianobas.

1 *ZiriTadad or mTavar safexurze dafuznebul i sistemis SemoReba*, dipl omandel i da dipl omis Semdgomi safexurebi. ganaTI ebis meore safexurze daSvebis winapirobaa pirvel i, sul mcire, samwliani safexuris, warmatebiT dasrul eba. umaRI esi ganaTI ebis pirvel i safexuris dasrul ebisas miniWebul i akademiuri xarisxi, rogorc kvalifikaciis Sesabamisi done, misaRebi unda iyos evropuli Sromis bazrisaTvis. meore safexuri, rogorc es miRebul ia evropis bevr qveyanaSi, magistris an doqtoris xarisxis miniWebiT unda dasrul des.

1 *kreditebis sistemis* (kreditebis transferisa da dagrovebis evropul i sistemis - ECTS), rogorc studentebis mobil obis xel Semwyobi saSual ebis SemoReba. kreditebis mopoveba SesaZl ebel i unda iyos umaRI esi ganaTI ebis fargl ebs gareTac, magal iTad, mTel i sicocxli is ganmavl obaSi swavl is CaTvl iT, im pirobiT, Tu maT Sesabamisi universitetebi aRiareben.

1 *mobil obis xel Sewyoba* iseTi winaaRmdgobebis daZl eviT, romelic xel s uSli is Tavisufal gadaadgil ebas. kerZod:

- studentebisaTvis swavl isa da wvrTnis SesaZl ebl obisa da masTan dakavSirebul i momsaxurebis xel misawvdomoba;
- maswavl ebl ebis, mecnierebisa da administraciul i personal is mier evropul sivrcesi kvl evebze, pedagogiur moRvaweobasa da wrTvnaze daxarjuli periodis aRiareba da cnoba, maTTvis kanoniT dadgenil i ufl ebebis dacvit.

1 *xarisxis uzrunvel yofis sakiTxSi evropul i TanamSroml obis xel Sewyoba* Sesadarebel i kriteriumebisa da meTodol ogiebis SemuSavebis kuTxiT.

1 *umaRI es ganaTI ebaSi aucil ebel i evropul i ganzomil ebebis danergva*, gansakuTrebiT, kurikulumebis (saganmanaTI ebl o programebis) ganvitareba, saswavl ebl ebs Soris TanamSroml oba, mobil obis sqemebisa da swavl ebis, wvrTnisa da kvl ebebis integrirebul i programebis Seqmna.

Cven viRebT val debul ebas, rom - instituciuri ufl ebamosil ebis fargl ebSi, kul turebis, enebis, erovnul i ganaTI ebis sistemebis mraval feroვნebisa da universitetTa avtonomiis srul i pativiscemiT mivaRwevt dasaxul mizans - ganvaxorciel ebT umaRI esi ganaTI ebis evropul i sivrcis konsolidacias. amisaTvis Cven gavagrZel ebT rogorc mTavrobebTan, ise umaRI esi ganaTI ebis sferoSi momuSave evropul arasamTavrobo organizaciebTan TanamSroml obas. Cven vel iT, rom universitetebi kvl avac droul ad da dadebitad gamogvexmaurebian da aqtiur monawil eobas miReben am ganzraxvis warmatebiT

---

ganxorciel ebaSi.

gvjera, rom umaRI esi ganaTI ebi s evropul i sivrcis Camoyal ibeba moiTxovs mudniv mxardaWeras, sistematurad warmoqmnili saWiroebebis kontrolsa da adaptacias, Cven gadavvyviteT kvlav Sevxdet ertmaneTs or wli s Semdeg, raTa SevafasoT miRweuli warmatebebi da davsaxoT Semdgomi nabijebi.

xel s aweren avstriis, belgiis, bulgareTis, Cexetis, daniis, estoneTis, fineTis, safrangeTis, germaniis, saberZneTis, ungreTis, isl andiis, irl andiis, italiis, latviis, litvis, mal tis, luqsemburgis, niderl andebis, norvegiis, pol oneTis, portugal iis, rumineTis, sl ovakeTis, sl oveniis, espaneTis, SvedeTis, Sveicariis, gaertianebul i samefos warmomadgenl ebi.

umaRI esi ganaTI ebis evropul i sivrcis formireba

evropis umaRI esi saganmanaTI ebl o
dawesebul ebebis sal amankis Sexvedris mi marTva

2001 wl is 29-30 marti

2001 wl is 29-30 marts evropis 300-ze meti umaRI esi saganmanaTI ebl o dawesebul ebis warmomadgenel i Seikriba sal amankaSi, raTa moemzadebinaT Tavianti iniciativa bol oniis procesSi gaertianebuli qveynebis umaRI esi ganaTI ebis ministrebis praRis SexvedrisaTvis. isini Setanxmdnen Semdeg miznebze, principebsa da prioritetebze:

samomavl o gegmebi

evropis umaRI esi saganmanaTI ebl o dawesebul ebebi kvlav adastureben bol oniis deklaraciis prinipebisadmi mxardaWeras da valdebul ebas umaRI esi ganaTI ebis evropul i sivrcis (aTweul is bol osatvis) SeqmnasTan dakavSirebiT. isini sal amankaSi evropis universitetebis asociaciis (EUA) Seqmnas ganxilaven, rogorc simboluri da praqtikuli mnisvnelobis mqone movlenas, romelic daexmareba maT ufro efektianad miawvdinon xma mTavrobebsa da sazogadoebas da amit izrunon umaRI esi ganaTI ebis evropul sivrcesi sakuTari adgilis dasamkvidreblad.

1. principi

avtonomia angariSvaldebul ebiT

progresi moitxovs, rom evropis universitetebi aRiwurvon ufl ebamosil ebiT imoqmedon angariSvaldebuli avtonomiis principiT. isini, rogorc avtonomiuri da pasuxismgebeli iuridiuli pirebi, saganmanaTI ebl o da socialuri erTeulebi, adastureben Taviant erTgul ebas 1988 wl is universitetebis didi qartiis (**Magna Charta Universitatum**) prinipebisadmi, gansakuTrebiT ki akademiuri Tavisufl ebisadmi. amgvarad, universitetebs unda SeeZlot Tavianti strategiis Camoyal ibeba, swavl ebas da kvlevebSi prioritetebis SerCeva, Tavis resursebis ganawileba, kurikulumis (saganmanaTI ebl o programis) Semusaveba da profesorebisa da studentebis miRebis sakuTari kriteriumebis daweseba. evropis umaRI esi saganmanaTI ebl o dawesebul ebebi Rebuloben gamowvevas imuSaon konkurenciis pirobebSi rogorc sakuTar qveyanaSi, ise evropasa da mTel msofliosi, amisaTvis ki maT esawiroebaT Tavisufl eba marTvasi, naklebad mkacri maregulirebeli CarCoebi da saTanado dafinanseba. winaaRdeg SemTxvevaSi, isini aRmoCndebian konkurenciisa da TanamSromlobisaTvis araxel sayrel pirobebSi. umaRI esi ganaTI ebis evropul i sivrcis Sesaqmelad sawiro dinamika ver iqneba miRweuli an miviRebT araTanabar konkurencias, Tu ar Seicvleba dRevandeli zedmetad mkacri finansuri da administraciuli kontrol i umaRI es saganmanaTI ebl o dawesebul ebebze.

konkurencia emsaxureba umaRI esi ganaTI ebis xarisxis gaumj obesebas. igi ar gamoricxavs TanamSromlobas da ar daiyvaneba komerciul cnebamde. evropis zogierTi qveynis universitets jerjerobiT unari ar Seswevs Caebas Tanabar konkurenciaSi da evropis farglebiSi "intel eqtis gadinebis" mistvis arasasurveli problemis winaSe imyofeba.

ganaTI eba rogorc sazogadoebrivi pasuxismgebloba

umaRI esi ganaTI ebis evropul i sivrces unda daefuznos evropis tradiciebs: ganaTI ebas, rogorc sazogadoebriv pasuxismgebl obas; rogorc diplomandeli, aseve diplomis Semdgomi ganaTI ebis xel misawvdomobas; moqal aqebasa da mokle da grZel vadian socialur Sesabamisobas.

kvlevebze dafuznebuli umaRI esi ganaTI eba

raddanac kvleeva umaRI esi ganaTI ebis mamozravebeli Zalaa. umaRI esi ganaTI ebis evrop-

საქართველოს ეკლესიისთვის ევროპული სწავლების განხორციელების მიზნით.

სწავლების ორგანიზება

ევროპის უმაღლესი განათლების ხასიათის მქონე, სწავლების სისტემების, სასწავლებლების ტიპებისა და პროცესების, აგრეთვე, კურსების ორგანიზების მიზნით. მისი მომავალი დამოკიდებულია მის შესაძლებლობაზე, მოახერხოს ამ სასწავლებლის ორგანიზება ისე, რომ მასთან დაკავშირებული სხვადასხვა საკითხი და მოვლა, ნაცვლად სიზნებებისა და გაურკვევლობისა.

უმაღლესი სიარულით დაკავებულია სწავლების დასრულების და დასრულების ტაბელები, კერძოდ, მისთვის მნიშვნელოვანი, რომელიც მოცემული საკითხი ფართოდაა გაზიარებული, განსხვავებული კარიკა, როგორც რეზიუმე და არა როგორც აუტორიტეტული და დაუყოფნის მიზეზი. უნივერსიტეტში უნდა უზრუნველყონ ერთიანობის მინიმალური დონე, რათა თავიდან აიცილონ მრავალფეროვნების რეზიუმე სასწავლებელი, გამოწვეული კრედიტების, აკადემიური ხარისხების კატეგორიებისა და სწავლების ხარისხის კრიტერიუმების განსაზღვრისა და დანერგვის გადამტეხილი სწავლით.

2. ზრდილი საკითხები

ხარისხი როგორც კვალი

უმაღლესი განათლების ევროპული სწავლება უნდა შეიცავდეს ზრდილი აკადემიური რეზიუმეების საფუძველზე, რათა დააკმაყოფილოს ყველა დაინტერესებულის მოთხოვნები, ე.ი., მასთან სწავლების მართლ ხარისხი. რატომ უნდა, ხარისხის სეფების გატვირთვით უნდა იქნეს დაკავებული მისი, მისი და პროგრამები. ის მოთხოვს ბალანსს დაცვას ინოვაციებსა და ტრადიციებს, აკადემიურ დანერგვას და სოციალურ/ეკონომიკურ მნიშვნელობას, შეთანხმებული კურსებისა და სტუდენტთა არცხანის ტვირთის სიღრმის იგი მოცავს სწავლებასა და კვლევას, ისევე, როგორც, მართლ და ადმინისტრირებას, სტუდენტებისადმი ურადიან დამოკიდებულებასა და არასიარულით დაკავებული მომსახურებით უზრუნველყოფას. არსებული ხარისხი არ არის საკმარისი და საუბრის ისე გადამტეხილი, რომელიც დამსახურების სტუდენტების, პარტნიორებისა და საზოგადოების არიანებასა და ნდობას, როგორც სამსახურის, ისე ევროპისა და მსოფლიოს.

უმაღლესი განათლების ევროპული სწავლება ხარისხი არის ნდობის, რელევანტობის, მობილობის, ტაბელებისა და მიზნების ზრდილი პირობა.

ნდობის მოპოვება

როგორც კვლევების სეფებას, ასევე ხარისხის უზრუნველყოფას უმაღლესი განათლებისა აქვს საერთაშორისო განხორციელება. ევროპის ხარისხის უზრუნველყოფა არ შეიძლება ეფუძნებოდეს ერთი სააგენტოს მერსო რეზიუმე საერთო სტანდარტს. პერსპექტიული შეიძლება იყოს მხოლოდ იმგვარი მექანიზმების შემოღება, რომელიც მსახურით ევროპის დონეზე ურთიერთმისაჩვენებელი გაცხადებს ხარისხის უზრუნველყოფის სეფები, მათ შორის ერთ-ერთი შესაძლო ვარიანტი განიხილებს "აკრედიტაცია". არნისული მექანიზმები უნდა იქნეს ისინი, რომლებიც ევროპული, ენობრივი და დისციპლინური სხვაობების და არ იწვევენ უნივერსიტეტების გადამტეხვას.

სესამისობა

ევროპის სრული ბაზრის სესამისობა სხვადასხვა გზით უნდა აისახოს კურსების მიხედვით, მისი და მიხედვით, თუ როგორ მიიღწევა დამკრედილისათვის საუბრის კომპეტენცია - პირველი თუ მეორე აკადემიური ხარისხის შემდეგ. დასაწყისის შესაძლებლობა მთელი სიცოცხლის განმავლობაში სწავლის პერსპექტივით შეიძლება მიიღწეოს იქნეს იმ რეზიუმეების დასრულებით, რომლებიც განსაზღვრულ ხარისხის განათლებას. იგი, აგრეთვე, მიიღწევა კურსის პროცესებისა და მიდგომების ორგანიზების, მოწილი პროგრამების და ორგანიზაციის დასრულებისა და კომპეტენციის განვითარების მსახურით, ისევე, როგორც კომუნიკაცია და ენები, კოდის მობილიზაცია, პრობლემის გადაწყვეტა, გუნდური მუშაობა.

მობილობა

სტუდენტების პერსონალიზაცია და კურსდამკრედილების ტვირთის დადასტურება უმაღლესი

ganaTI ebis evropul i sivrcis mniSvnel ovani ganzomil ebaa. evropul universitetebs surT xel i Seuwyon "horizontal uri" da "vertikal uri" tipis mobil obas da ar aRiqvamen virtual ur mobil obas fizikuri mobil obis Semcvl el ad. saswavl ebl ebs survil i aqvT warmatebul ad da moqnil ad gamoiyenon cnobisa da mobil obis arsebul i meqanizmebi, rogoricaa kreditebis transferisa da dagrovebis evropul i sistema - ECTS, lisabonis konvencia, dipl omis danarTi, sainformacio centrebis evropul i qsel i da akademiuri cnobis erovnul i sainformacio centrebi - ENIC/NARIC. evropul i gamocdil ebis mqone personal is mniSvnel obidan gamomdinare, universitetebs survil i aqvT gauqmdes moqal aqebis moTxovnebi da sxva winaaRmdegobebi evropasi akademiuri karieris gasakeTebI ad. cxadia, aseve saWiroa erTiani evropul i midgoma virtual uri mobil obisa da transnacional uri ganaTI ebisadmi.

Tavsebadi kval ifikaciebi dipl omandel da dipl omis Semdgom safexurebze umaRI esi saganmanaTI ebl o dawesebul ebebi mxars uWeren Tavsebadi kval ifikaciis strukturas, dafuznebul s dipl omandel i da dipl omis Semdgomi swavl ebis safexurebze. sayovel Taod miRebul ia, rom pirvel i akademiuri xarisxisaTvis saWiroa 180 an 240 (kreditebis transferisa da dagrovebis evropul i sistemis - ECTS) qul a, magram saWiroa arsebobdes sxvaoba imisda mixedvit, Tu ristvisaa gankuTvnil i es kreditebi - dasaqmebisa Tu swavl is gasagrZel ebl ad dipl omis Semdgom doneze. garkveul pirobebSi universitetma SeiZl eba gadawyvitos iseTi integrirebul i kurikul umis SemuSaveba, romelic pirdapir magistris xarisxis miRebiT mTavrdeba. Sesabamisa sagnobrivma qsel ebma mniSvnel ovani roli unda iTamaSon amgvari gadawyvetil ebis Sesaxeb informaciis gavrcel ebaSi. universitetebi darwmunebul ni arian kreditebis transferisa da dagrovebis evropul i sistemis upiratesobasa da Taviant ZiriTad ufl ebaSi gadawyviton sxva saswavl ebel Si dagrovebul i kreditebis miReba.

mimzidvel oba

evropis umaRI esi saganmanaTI ebl o dawesebul ebebis survil ia niWieri xal xis mozidva mTel i msofil ios masStabiT. es moiTxovs rigi qmedebelis ganxorciel ebas instituciar, erovnul da evropul doneze. specifiuri zomebi moicaven kurikul umis adaptacias, evropasa da mis gareT misaReb akademiur xarisxebs, xarisxis uzrunvel yofis saimedo kriteriumebs, programebs, romlebic iswavl eba msofil ioSi gavrcel ebul ZiriTad enebze, Sesabamis informaciisa da marketings, ucxoel i studentebisa da mecnierelis Sesabamis momsaxurebas da strategiul i qsel ebis Seqmnas. warmateba, aseve, damokidebul ia imigraciisa da Sromis bazris amkrZal avi regul aciebis swraf moxsnaze.

evropis saganmanaTI ebl o dawesebul ebebi aRiareben, rom maT studentebis sWirdebaT da moiTxoven iseT kval ifikaciebs, romel sac isini efeqturad gamoiyeneben, rogorc swavl is gasagrZel ebl ad, aseve karierisaTvis mTel evropasi. amasTan dakavSirebiT, saswavl ebl ebi, maTi qsel ebi da organizaciebi aRiareben ra Taviant rol sa da pasuxismgebl obas, adastureben mzadyofnas avtonomiis fargl ebSi moaxdinon sakuTari SesaZl ebl obebis saTanado organizeba.

umaRI esi saganmanaTI ebl o dawesebul ebebi mouwodeben mTavrobebs, erovnul da evropul konteqstSi, daaCqaron da xel i Seuwyon cvl il ebebs da uzrunvel yon koordinaciisa da daaxl oebisaTvis aucil ebel i garemos Camoyal ibeba. isini aseve adastureben Taviant SesaZl ebl obasa da mzadyofnas erTobl ivi mcdel obebiT ganaxorciel on ganvitarebis iniciireba da mxardaWra:

- ! Camooyal ibon umaRI esi ganaTI ebisa da kvlevis axali gansazRvrebepi mTel i evropisaTvis;
- ! moaxdinon kurikul umebisa da umaRI esi ganaTI ebis srul i reformireba da ganaxleba;

- | ganaviTaron samecniero kvI evaze dafuZnebul i umaRI esi ganaTI eba;
- | SeimuSavon xarisxis Sefasebis, uzrunvel yofisa da sertificirebis urTierTmisaRebi meqanizmebi;
- | evropul i ganzomil ebis saerTo mniSvnel ze dayrdnobiT, uzrunvel yon gansxvavebul dawesebul ebebs, kurikul umebsa da akademiur xarisxebs Soris Tavsebadoba;
- | xel i Seuwyon studentebisa da personal is mobil obasa da kursdamTavrebul Ta dasaqmebas;
- | mxari dauWiron universitetebis modernizacias im qveynebSi, sadac umaRI esi ganaTI ebis evropul i sivrcisaTvis yvel aze meti probl emebi SeiniSneba;
- | daZI ion winaaRmdegobebi, raTa gaxdnen Ria, mimzidvel ni da konkurentunarianni qvey- nis SigniT, evropasa da mTel msofl ioSi;
- | ganxil on umaRI esi ganaTI eba, rogorc umniSvnel ovanesi sazogadoebrivi pasuxis- mgebl oba.

studentebis gioteborgis deklaracia

gioteborgi, 2001 wl is 25 marti

preambula

Cven, evropeli studentebis warmomadgenlebi, SevikribeT gioteborgis studentebis yril obaze 2001 wl is 22-25 marts, sadac mivireT es deklaracia bol oniis procesis momavl is Sesaxeb. evropeli studentebis erovnul i kavSirebi (ESIB) aqtiur monawil eobas iRebden da kvl avac miReben umaRl esi ganaTlebis evropul i sivrcis SeqmnaSi.

1999 wl is ivniSi evropeli studentebis erovnul i kavSirebi (ESIB) da maTi wevrebi sakuTari iniciativiT mividen bol oniaSi gamarTul ministrTa Sexvedraze, romelic Seexeboda umaRl esi ganaTlebis evropul sivrces. ori wl is Semdeg praRaSi gamarTul samitze evropeli studentebis erovnul i kavSirebi (ESIB) erT-erTi ZiriTadi momxsenebeli iqneba. bol oniis procesSi studentebis wvl il is mzardi aRiareba Sedegia evropeli studentebis miswrafebisa xeli Seuwyon xarisxian, xel misawvdom da mraval ferovan umaRl es ganaTlebas evropasi.

Sesavali

evropeli studentebis erovnul i kavSirebi (ESIB) evropeli moqal aqeebisaTvis bol oniis process ganxil aven sazRvrebis gareSe evropisaken gadadgmul umniSnel ovanes nabjad. yvel a evropeli studenti umaRl esi ganaTlebis evropul sivrcesi paritetul sawyisebze unda gaertiandes. am sivrcis Seqmna evropul i qveynebis saerto moval eobaa da Sesabamisad gaTval iswinebul unda iqnes maT Soris arsebul i social ur-ekonomikuri gansxvavebebi. umaRl esi ganaTlebis evropul i sivrcis Seqmnis mizezi aris umaRl esi ganaTlebis yvel a erovnul i sistemis gaumj obeseba, mowinave gamocdilebis gaziarebisa da evropul saxel mwifoTa Soris TanamSroml obisa da sol idarobis xel Sewyobis gziT.

social uri gavlena

miuxedavad imisa, rom bol oniis deklaraciaSi nacvenebia evropul i umaRl esi ganaTlebis ganzomil ebebis ZiriTadi aspektebi, masSi ar aris gansazRvruli, Tu ra social ur gavlenas moaxdens es procesi studentebze. umaRl esi ganaTleba studentebis iseTi unarcvevebisa da codnis miRebis saSual ebas, aZl evs romelic maT momaval Si rogorc pirad, aseve profesiul cxovrebaSi gamoadgebat. social uri da samoqal aqo wvl il i umaRl esi saswavl eblebis pirveladi funqcia unda iyos. umaRl esi saganmanaTlebl o dawesebul ebebi samoqal aqo sazogadoebis mniSnel ovani moqmedi pirebi arian, Sesabamisad, umaRl esi ganaTlebis erTobis yvel a wevri am procesSi unda iyos CarTuli. studentebi ar ganxil ebian rogorc mxol od saganmanaTlebl o momsaxurebis momxmarebebi. aqedan gamomdinare, mTavrobis moval eobaa uzrunvel yos yovel i moqal aqisaTvis umaRl esi ganaTlebis Tanabari xel misawvdomoba, miuxedavad maTi social uri mdgomareobisa. es niSnavs studentebis uzrunvel yofas adekvaturi dafinansebit saswavl o grantis formiT da umaRl esi saganmanaTlebl o dawesebul ebebis Sesabamis dafinansebas maTze dakisrebul i sazogadobriv i amocanebis gansaxorciel ebl ad.

umaRl esi ganaTlebis sivrces

rogorc zemoT vaxseneT, xel misawvdomi da marali xarisxis umaRl esi ganaTleba udidesi mniSnel obis mqonea evropis demokratiul i sazogadobisaTvis. evropis ganaTlebis sistemis safuzveli yovel Tvis iyo xel misawvdomoba da mraval ferozneba, es ase unda darces momaval Sic. amis Semdeg, umaRl es saganmanaTlebl o dawesebul ebebis yvel a programis Sesadarebl obisa da gacvl is Sesazl ebl obis uzrunvel sayofad, aucil ebel ia samusaos mocul obaze dafuznebul i kreditebis sistemis mTel evropaSi danergva. saWiroa akreditaciis kriteriუმebisa da akademiuri xarisxebis Sesadarebel i sistemis saerto evropul i struqturis Seqmna, rac uzrunvel yofs sxva qveynebsa Tu saswavl eblebSi dagrove-

buli kreditebis transfersa da akademiuri xarisxis ariarebas. akademiuri xarisxebis orsafexurianma sistemam unda uzrunvel yos Tavisufali da Tanabari pirobebi yvela studentisatvis; studentis garicxva mxolod akademiuri moswrebis safuzvelze unda iyos SesaZl ebeli. umaRl esi ganaTlebis xarisxis uzrunvel sayofad da gasaumj obesebl ad saWiroa mWidro TanamSroml oba erovnuli xarisxis uzrunvel yofis sistemebs Soris. akreditacia, rogorc programaTa certificirebis procesi, sxva kriteriumebTan erTad iTval iswinebs xarisxis uzrunvel yofis process da gamoyenebul unda iqnes, rogorc xarisxis gaumj obesebis meqanizmi.

umaRl esi ganaTlebis evropuli sivrcexels uwyobs ram sferosi srul yofasa da TanamSroml obas, moitxovs studentTa, maswavl ebel Ta, da mecnierTa fizikur mobil obas. mobil oba kargi saSual ebaa kul turuli urTierTgagebisa da tolerantobisatvis. mobil obis xel SemSleli barierebi arsebobs aramarto akademiur samyaroSi. unda moixnas social uri, ekonomikuri da politikuri barierebic. mTavrobebma unda uzrunvel yon ucxoeli studentebi isetive kanonieri ufl ebebiT, rogoriTac sargebl oben adgil obrivi studentebi. umaRl esma saganmanaTleblo dawesebul ebebma ki Tavianti studentebisTvis unda Seqmnan mobil obis programebi.

umaRl esi ganaTlebis namdvili evropuli sivrcis Seqmnis Sedegad, rogorc zemoTaRvniSneT, gaizrdeba mobil oba, gaumj obesdeba swavl ebis xarisxi da evropuli ganaTleba da kvleval ufro mimzidveli gaxdeba. bol oniis procesis farglebSi ganxorciel ebuli RonisZiebebi gamWvirval obisaken gadadgmuli pirveli nabijia. xeli unda Seewyos Ziritadi informaciis dagrovebis process. informaciis donis gasaumj obesebl ad saWiroa diplomis danartis danergva da umaRl es ganaTlebasTan dakavSirebuli informaciis yvel asaTvis misawvdomi monacemTa bazis Seqmna.

studentebis roli

da bol os, xazi unda gaesvas im faqts, rom studentebi, rogorc kompetenturi, aqtiuri da konstruqciuli partniorebi, erT-erTi mamozravebeli Zala unda gaxdnen ganaTlebis sferosi cvlilebebis Sesatanad. bol oniis procesi studentebis CarTva mnisvnelovani nabijia studentebis mudmivi da formalizebuli monawileobisa yvela im gadawyvetilebis mimReb organosa da sadiskusio forumebSi, romelic Seexeba evropasi umaRl es ganaTlebas.

ESIB - evropis studentebis erovnuli kavSirebi, rogorc evropeli studentebis warmomadgeneli organizacia unda Sevides bol oniis procesis samuSao jgufSi.

ESIB - evropis studentebis erovnuli kavSirebi val debul ebas iReben gaagrZelon studentebis Sexedul ebebis prezentacia da mxardaWera evropis doneze.

umaRI esi ganaTI ebi s evropul i si vrci sken

evropis qveynebis umaRI es ganaTI ebaze
pasuxismgebel i ministrebis Sexvedris komunike

praRa, 2001 wl is 19 maisi

bol oniis dekl araciis xel moweridan ori da sorbonis dekl araciis miRebidan sami wl is Semdeg evropis 32 qveynis umaRI es ganaTI ebaze pasuxismgebel i ministrebi Seikribnen praRaSi, raTa ganexil aT Sedegebi da daesaxaT procesis samomavl o mimarTul ebebi da pri-
oritetebi. ministrebma daadastures TavianTi val debul eba 2010 wl isaTvis umaRI esi
ganaTI ebi s evropul i sivrcis dafuZnebasTan dakavSirebiT. am SexvedrisTvis praRis
SerCeva simbol urad gamoxatavs procesSi mTel i evropis CarTvis survil s evrokavSiris
gafarToebis fonze.

ministrebi miesal mnen da ganixil es samuSao jgufis mier momzadebul i angariSi -
"bol oniis procesis xel Sewyoba" - da daaskvnes, rom bol oniis dekl araciaSi dasaxul i
miznebi xel momweri qveynebis universitetebisa da umaRI esi ganaTI ebi s sxva dawese-
bul ebebis mier farTodaa aRiarebul i da gamoyenebul i, rogorc umaRI esi ganaTI ebi s
ganviTarebis safuZveli. ministrebma daadastures, rom unda gagrZel des mobil obis
xel Sewyoba, rac saSual ebas miscems studentebis, maswavl ebl ebs, mecnierebs da adminis-
traciul personal s isargebl on umaRI esi ganaTI ebi s evropul i sivrcis simdidrit, misi
demokratiul i Rirebul ebebis, kul turis da enebis mraval feroznebis da umaRI esi
ganaTI ebi s gansxvavebul i sistemebis CaTvl iT.

ministrebma gaiTval iswines 29-30 martis sal amankis evropis umaRI es saganmanaTI ebl o
dawesebul ebebis Sexvedrisa da evropis 24-25 martis gioteborgis studentebis
Sexvedris rekomendaciebi da maRal i Sefaseba misces evropis universitetebis asociaci-
is (EUA) da evropaSi studentebis erovnul i kavSirebis (ESIB) bol oniis procesSi
aqtur monawil eobas. maT, agreTve, aRniSnes da dadebiTad Seafases procesis winsvl is
xel Semwyobi bevri sxva iniciativac. ministrebma xazi gausves evrokomiis konstrukci-
ul Tanadgomas.

ministrebma aRniSnes, rom dekl araciaSi rekomendirebul i akademiuri xarisxebis
struqturasTan dakavSirebul i saqmianoba umetes qveynebsi intensiurad da farTo
maStabiT ganxorciel da. gansakuTrebiT dadebiTad Seafases xarisxis uzrunvel yofisaTvis
Catarebul i samuSaoebi. ministrebma aRiaries TanamSroml obis saWiroeba transnacional uri
ganaTI ebi s mier wamoWril probl emata gadasaWrel ad. maT, agreTve, aRiaries mTel i sic-
ocxl is ganmavl obaSi swavl is saWiroeba.

bol oniis procesis eqvsi miznidan gamomdinare Semdgomi saqmianoba
bol oniis dakl araciidan gamomdinare, ministrebma daadastures, rom umaRI esi ganaTI ebi s
evropul i sivrcis Seqmna evropaSi umaRI esi saganmanaTI ebl o dawesebul ebebis mimzid-
vel obisa da konkurentunarianobis gaumj obesebis pirobaa. maT mxari dauWires ideas, rom
umaRI esi ganaTI eba unda ganixil ebodes, rogorc sazogadoebrivi dovl aTi, romel ic aris
da rCeba sazogadoebriv pasuxismgebl obad, da rom studentebi arian umaRI esi ganaTI ebi s
erTobis srul fasovani wevrebi. am Tval sazrisidan gamomdinare, ministrebma momaval
proceseTan dakavSirebiT Semdegi komentari gaakeTes:

iol ad gasagebi da Sesadarebel i akademiuri xarisxebis sistemis SemoReba

ministrebi dabejiTebiT mouwodeben universitetebSa da sxva umaRI es saganmanaTI ebl o dawesebul ebEbs srul ad isargebl on arsebul i eroVnuli kanonmdebl obisa da evropuli meqanizmebis im upiratesobeBIT, romel TaA mizania kursebis, akademiuri xarisxebisa da sxva miRwevebis akademiuri da profesiuli aRIarebis xel Sewyoba, raTa moqal aqeebma SeZl on TavianiT kval ifikaciebis, kompetenciebisa da unar-Cvevebis efeqturi gamoyeneba umaRI esi ganaTI ebis mTel evropul sivrceSi.

ministrebma mouwodes iseT organizaciebSa da qsel ebs, rogoricaa akademiuri cnobis eroVnuli sainformacio centrebi (NARIC) da sainformacio centrebis evropuli qsel i (ENIC) instituciur, eroVnuli da evropuli doneze xel i Seuwyon martivi, efeqturi da samarTI iani aRIarebis proceduras, romel ic asaxavs kval ifikaciebis arsebul mraVal ferovnebas.

or mTavar safexurze dafuZnebul i sistemis SemoReba

ministrebma kmayofil ebiT aRniSnes, rom aqtiurad ganxil eba da inergeba or mTavar safexurze dafuZnebul i akademiuri xarisxebis stuqtura, romel ic dipl omamdel da dipl omis Semdgom swavl ebad iyofa. zogierT qveyanaSi es struqtura ukve miRebul ia, zogSi ki didi interesiT ganxil eba. aRsanisnavia, rom bevr qveyanaSi bakal avrisa da magistris xarisxebis, an maTi Sesabamisi orsafexuriani akademiuri xarisxebis, miReba Sesazl ebel ia rogorc universitetebSi aseve sxva tipis umaRI es saswavl ebl ebSic. akademiuri xarisxebis Sesabamisi programebs Sesazl oa da, cxadia, unda hqondeT sxvadasxva mimarTul ebebi da gansxvavebul i profil ebi, raTa dakmayofil des pirovnebebis, akademiuri personal isa da Sromis bazris mraVal ferovani moTxovnil ebebi, rogorc es aRiniSna bakal avris xarisxisadmi miZRvnil hel sinkis seminarze (2001 w. Teberval i).

kreditebis sistemis SemoReba

ministrebma xazi gausves, rom swavl isa da kval ifikaciebis miniWebis procesis meti moqnil obisaTvis saWiroa kval ifikaciebis erTiani qvakuTxedis miReba, romel ic daefuZneba sakredito sistemas, iseTs, rogoricaa kreditebis transferisa da dagrovebis evropuli sistema (ECTS) an masTan advil ad Sesadarebel sxva sistemas, transferisa da dagrovebis funqciebiT. xarisxis uzrunvel yofis sazogadod aRIarebul sistemebTan erTad, msgavsi SeTanxmebebi gaaadvil ebs studentebis miRebas evropuli Sromis bazarze da amaRI ebs evropuli umaRI esi ganaTI ebis Tavsebadobas, mimzidvel obasa da konkurentunarianobas. aRniSnul i sistemisa da dipl omis danarTis farTo gamoyeneba xel s Seuwyobs am mimarTul ebiT winsvl as.

mobil obis xel Sewyoba

ministrebma kvl av daastures, rom studentebis, maswavl ebel ebis, mecnierebisa da administraciuli personal is mobil obis gaumj obesebas (rogorc es bol onis dekl araciaSia dasaxuli) udidesi mniSvnel oba aqvs. amdenad, maT daastures TavianiT gadawyvetil eba gadal axon yvel a is winaarmdegoba, rac xel s uSli studentebis, maswavl ebel is, mecnierebisa da administraciuli personal is Tavisufal gadaadgil ebas da xazi gausves mobil obis social ur mniSvnel obas. maT aRniSnes evrogaerTianebis programebiT SemoTavzebul i mobil obis Sesazl ebl obebi da am sferoSi miRweul i progresi, magal iTad, evropis sabWos mier, 2000 wel s q. nicaSi damtkicebul i mobil obis samoqmedo gegmis dawyeba.

xarisxis uzrunvel yofis sakiTxSi evropuli TanamSroml obis xel Sewyoba

ministrebi aRIareben xarisxis uzrunvel yofis sistemis sasicocxli o rols mTel evropaSi maral i xarisxis standartebis danergvasa da kval ifikaciebis Sesadarebl obis gamartivebaSi. maT, aseve, dadebiTad Seafases kval ifikaciebis cnobisa da xarisxis uzrunvel yofis qsel ebs Soris mWidro TanamSroml oba. maT xazi gausves evropis doneze xarisxis uzrunvel yofis eroVnuli sistemebis mWidro TanamSroml obis, urTierTndobisa

da aRiarebis aucil ebl obas. maT mouwodes universitetebsa da sxva umaRI es saganmanaTI ebl o dawesebul ebebs, gaavr cel on mowinave gamocdil ebi magal iTebi da Seqmnan Sefasebisa da akreditacia/sertifikaciis urTierTmisaRebi meqanizmebi. ministrebma mouwodes universitetebsa da sxva umaRI es sagananaTI ebo dawesebul ebs, erovnul saagentoebisa da umaRI es ganaTI ebaSi xarisxis uzrunvel yofis evropul qsel s (ENQA), iTanamSroml on im qveynebis Sesabamis organizaciebTan, roml ebi ar arian aRniSnul i qsel is wevrebi, raTa Camoayal ibon rekomendaciebis saerTo CarCoebi da gaavr cel on mowinave gamocdil eba.

evropul i ganzomil ebebi umaRI es ganaTI ebaSi
 umaRI es ganaTI ebaSi mniSvnel ovani evropul i ganzomil ebebis gasaZi ierebl ad da kursdamTavrebul Ta dasaqmebis mizniT, ministrebi mouwodeben umaRI esi ganaTI ebi seqtors, yvel a doneze ganaviTaron "evropul i" Sinaarsis, orientaciisa da struqturis modul ebi, kursebi da kurikul umebi. gansakuTreb iT es exeba sxvadasxva qveynebis saswavl ebl ebi TanamSroml obiT Seqmnil im modul ebs, kursebsa da kurikul umebs, roml ebsac aRiarebul erTobl iv akademiur xarisxebamde mivyavarT.

garda amisa ministrebma xazi gausves Semdeg sakiTxebis:

swavl a mTel i sicocxl is ganmavl obaSi

swavl a mTel i sicocxl is ganmavl obaSi aris umaRI esi ganaTI ebi evropul i sivrcis mniSvnel ovani el ementi. codnaze dafuZnebul sazogadoebasa da ekonomikaze agebul momaval evropaSi mTel i sicocxl is ganmavl obaSi swavl is strategია aucil ebel ia, raTa pirovneba momzadebul i Sexvdes im gamowvebs, romel sac umzadebs konkurencia da axal i teqno logiebis gamoyeneba. es strategია aseve aucil ebel ia social uri urTierTobebis, Tanaswori SesaZi ebl obebisa da cxovrebi xarisxis gasaumj obesebl ad.

umaRI esi saganmanaTI ebl o dawesebul ebebi da studentebi

ministrebma xazi gausves, rom universitetebis, sxva umaRI esi saganmanaTI ebl o dawesebul ebebis da studentebis umaRI esi ganaTI ebi evropul i sivrcis Camoyal ibebasa da formirebaSi kompetentur, aqtur da konstuqciul partniorebad CarTva aucil ebel i da misasal mebel ia. saswavl ebl ebma moaxdines imis demonstrireba, Tu ra mniSvnel obas aniWeben Tavsebadi da efeqturi, amasTanave, mraVal ferovani da adaptaciis unaris mqone umaRI esi ganaTI ebi evropul i sivrcis Camoyal ibebas. ministrebma, agreTve, aRniSnes, rom umaRI esi ganaTI ebi evropul i sivrcesi swavl ebi xarisxi aris ndobis, Sesaferisobis, mobil obis, Tavsebadobis da mimzidvel obis safuZvel Ta safuZvel i. maRal i Sefaseba mieca im wvl il s, romel ic saswavl ebl ebma Seitanes kval ifikaciebTan SesabamisobaSi moyvanil saswavl o programebis damuSavebisas da mouwodes maT am mimarTul ebiT aqtivobis gagrZel ebisaken.

ministrebma daadastures, rom studentebma monawil eoba unda miiRon da gavlen unda iqonion universitetebsa da sxva umaRI es saganmanaTI ebl o dawesebul ebebi ganaTI ebi marTvasa da Sinaarsze. maT kvl av daastures studentebis mier moTxovnil i social uri ganzomil ebi gaTval iswinebis aucil ebl oba bol oniis procesSi.

umaRI esi ganaTI ebi evropul i sivrcis mimzidvel oba

ministrebi SeTanxmdnen evropisa da msofli os sxva nawil ebi studentebisTvis evropul i umaRI esi ganaTI ebi mimzidvel obis gaZi ierebis mniSvnel obaze. evropul i umaRI esi ganaTI ebi akademiuri xarisxebis gageba da Sesadarebl oba mTel msofli oSi unda gaumj obesdes kval ifikaciebis saerTo struqtur ebis Camoyal ibebiT, agreTve, xarisxis uzrunvel yofisa da akreditacia/sertifikaciis SeTanxmebul i meqanizmebis ganviTarebiTa da mzardi sainformacio Zal isxmeviT.

ministrebma xazi gausves imas, rom umaRI esi ganaTI ebisa da kvl evis xarisxi aris da

unda iyos evropis umaRl esi ganTl ebis mimzidvel obisa da konkurentunarianobis ZiriTadi ganmsazRvrel i. isini SeTanxmdnen, rom meti yuradReba daeTmoba umaRl esi ganaTl ebis evropul sivrcSi sxvadasxva profil is dawesebul ebebsa da programebs. transnacional uri ganaTl ebis SesaZl o Sedegebsa da perspeqtivebTan dakavSirebiT maT evropul qveynebs mzardi TanamSroml obisaken mouwodes.

Semdgomi ganviTareba

ministrebma gadawyvites ganagrZon bol oniis dekl araciis miznebiT dasaxuli TanamSroml oba, romelic efuZneba msgavsebebs, gamdidrebul ia kul turebs, enebisa da erovnuli sistemebs Soris gansxvavebebiT da gamoixateba mTavrobaTaSorisi yvel a SesaZl ebel i kooperaci iTa da mimdinare dial ogiT evropis universitetebTan, sxva umaRl es saganamanaTl ebl o dawesebul ebebTan da studentur organizaciebTan.

ministrebi miesal mebian bol oniis procesTan axali wevrebis mierTebas Sesabamisi qveynebis ministrebis ganacxadebis safuZvel ze. am qveynebisaTvis evrogaerTianebam gaxsna programebi sokratesi (Socrates) da Leonardo da Vinci (Leonardo da Vinci) an tempus-kardi (Tempus-Cards). maT miiRes ganacxadebi xorvatiidan, kvi prosidan da Turqetidan.

ministrebma gadawyvites, rom Semdegi Sexvedra Sedgeba 2003 wl is meore naxevarSi berl inSi da masze ganxil ul i iqneba miRweul i Sedegebi, daisaxeba mimarTul ebebi da pri-
oritetebi umaRl esi ganaTl ebis evropul i sivrcis Semdgomi ganviTarebisaTvis. isini SeTanxmdnen Semdgomi muSaobis struqturaze, romelic moicavs samuSao da mosamzadebel jgufebis. samuSao jgufi unda Sedgebodes yvel a xel momweri da axali monawile qveynisa da evrokomisiis warmomadgenl ebisagan; mas unda Tavmj domareobdes im qveynis warmomad-
genel i, romelic am droisaTvis Tavmj domareobs evrokavSirSi. mosamzadebel i jgufi unda Sedgebodes ministrebis wina da momdevno Sexvedrebis maspinZel i qveynebis, evrokavSiris ori wevri da ori arawevri qveynis warmomadgenl ebisagan. es bol o oTxi wevri unda airCios samuSao jgufma. im droisaTvis evrokavSiris Tavmj domare qveynis warmomadgenel i da evrokomisia, agreTve, unda Sedi odnen mosamzadebel jgufSi. mosamzadebel i jgufis Tavmj domare aris ministrebis momdevno Sexvedris maspinZel i qveynis warmomadgenel i.

evropis universitetebis asociaciam, umaRl esi saganmanaTl ebl o dawesebul ebebis evropul ma asociaciam (EURASHE), evropaSi studentebis erovnul ma kavSirebma da evropis sabWom konsul taciebi unda gauwion samuSao jgufs.

procesis daCqarebis mizniT, ministrebi mouwodeben samuSao jgufs moawyon seminarebi Semdegi sakiTxebis gamosakvl evad: akreditaciasa da xarisxis uzrunvel yofasTan dakavSirebul i TanamSroml oba, kval ifikaciis aRiarebis sakiTxebi da kreditebis gamoyene-
ba bol oniis procesSi, social uri ganzomil eba, mobil obis xel SemSl el winaaRmdgobebze yuradRebis gamaxvil ebiT, bol oniis procesis gafarToeba, swavl a mTel i sicocxl is ganmavl obaSi da procesSi studentTa CarTul oba.

2003 wl i s graci s dekl araci a

ber l i ni s Semdeg: uni ver si t e t e b i s
r o l i 2010
wl amde da samomavl od

graci, 2003 wl i s 30 mai si

1. universiteteb s central uri rol i ekuTvniT evropul i sazogadoebis ganviTarebaSi. isini qmnian, icaven da avrcel eben codnas, romel ic sasicocxl o mniSvnel obisaa social uri da ekonomikuri keTil dReobisaTvis adgil obriv, regionul da msofl io doneze. isini xel s uwyoben evropul i Rirebul ebebisa da kul turis ganviTarebas.
2. universitetebi xel s uwyoben "codnis evropas", romel ic mTel kontinentze univer- sitetebis wiaRSi rogorc damoukidebel ad, ise partniorul i TanamSroml obis gziT Camoyal ibebul Zi er kvl eviT tradiciebsa da kvl evaze orientirebul ganaTl ebas efuZneba. kul turul i da enobrivi mraVal feroVneba amdidrebs swavl ebisa da kvl evis procesebs.
3. evropul i universitetebis ganviTareba efuZneba ramdenime ZiriTad Rirebul ebas, rgor- icaa: Tanasworoba da xel misawvdomoba; kvl eva da ganswavl ul oba yvel a discipl inaSi, rogorc umaRl esi ganaTl ebis integral uri nawil i; swavl ebisa da kvl evis maRal i xarisxi; kul turul i da enobrivi mraVal feroVneba.
4. studentebi akademiuri sazogadoebis wamyvani partniorebi arian. bol oniis reformeb- ma unda gaaadvil os yovel i studentisTvis moqnil i da individual uri saswavl o pirobe- bis Seqmna; kursdamTavrebul Ta dasaqmebis gaumj obeseba da Cveni universitetebis mimzid- vel obis gazrda evropisa da sxva qveynebis studentebisaTvis.
5. evropul i universitetebis aqtivoba masStaburia, isini xel s uwyoben inovaciebsa da mdgrad ekonomikur zrda. konkurentunarianoba da maRal i xarisxi SesabamisobaSi unda iyos social ur Tanadgomasa da xel misawvdomobasTan. bol oniis reformebi mxol od im SemTxvevaSi iqneba warmatebul i, Tu universitetebi Seecdebian konkurentunarianni gaxd- nen msofl io masStabiT da xel i Seuwyon samoqal aqo sazogadoebis gaZl ierebas mTel evropaSi.
6. universitetebma unda Seinarcunon xarisxis, marTvisa da l iderobis maRal i done.

universitetebi rogorc sazogadoebrivi pasuxismgebl oba

7. mTavrobebs, universitetebsa da maT studenteb s saerTo xedva unda gaaCndeT "codnis evropis" Sesaxeb. universiteteb s xel i unda Seewyos mraVal mxriv ganviTarebasa da dafi- nansebis sxvadasxva wyaroebis mopovebaSi. umaRl esi ganaTl eba upirvel es yovl isa ganix- il eba rogorc umniSvnel ovanesi sazogadoebrivi pasuxismgebl oba, raTa Senarcunebul iqnes ZiriTadi akademiuri da samoqal aqo Rirebul ebebi, gaumj obesdes miRwevebis done da xel i Seewyos universiteteb s, Seasrul on mniSvnel ovani partniorul i rol i social uri, ekonomikuri da kul turul i ganviTarebis saqmeSi.
8. mTavrobebma universiteteb s unda mianiWon Sesabamisi ufl ebamosil ebebi da gaaZl ieron maTi avtonomia stabil uri sakanonmdebl o da finansuri garemos meSveobiT. univer- sitetebi mzad arian angariSgebisaTvis da pasuxismgebl obas iReben gaataron reformebi studentebsa da yvel a dainteresebul mxaresTan mWidro kavSirSi, gaumj obeson institu- ciuri xarisxi da strategiul i menej mentis SesaZl ebl obebi.

kvl eva rogorc umaRl esi ganaTl ebis ganuyofel i nawil i

9. mWidro kavSiri umaRl es ganaTl ebasa da kvl evebs Soris umniSvnel ovanesia evropul i umaRl esi ganaTl ebisaTvis da evropul i universitetebis ganmsazRvrel maxasiaTebel s warmoadgens. mTavrobebma unda gaiTval iswinon es urTierTdamokidebul eba da xel i Seuwyon umaRl esi ganaTl ebisa da kvl evis evropul sivrceeb s Soris kavSiris gaZl ierebas, rogorc evropul i kvl evebis SesaZl ebl obebis da evropul i ganaTl ebis

mimzidvel obis gaumj obesebis saSual ebas. Sesabamisad, maT srulad unda aRiaron doqtoranturis done, rogorc swavl ebis mesame safexuri bol oniis procesSi. universitetebma yuradReba unda gaamaxvil on kvl evaze orientirebul swavl ebase da swavl aze mTel evropasi. studentebi yvela doneze unda monawil eobdnen kvl ebebSi da kvl evaze dafuZvnebul swavl ebaSi, raTa daakmayofil on evropis, rogorc ganaTI ebuli sazogadoebis, moTxovnil ebani.

10. evropis universitetebis mraval ferozneba xel s uwyobs maT Soris nayofieri TanamSroml obis ganvitarebas, dafuZnebul s gansxvavebul interesebze, misiasa da siZl iereze. evropasi TanamSroml obisa da mobil obis programebis ganvitareba doqtoranturisa da mis Semdgom safexurebze, magaliTad, erToblivi sadoqtoro programebis SemuSavebis gziT, mnisvnelovani faqtorია, romelic xel s Seuwyobs umaRlesi ganaTlebisა da kvl evis evropul სivrცეTა dakavSirebas.

xarixsis gaumj obeseba instituciuri gaZlierebis gziT

11. liderobis, xarixsisa da strategiuli menejmentis arseboba TiToeul saswavl ebel Si warmoadgens reformebis warmatebuli ganxorციეbis winapirobas. mTavrobebma unda Seqmnan iseTi pirobebi, rom universitetebma SeZlon grZel vadiani gadawyvetilebebis miReba Sida struqtურის Camoyal ibebisa da administrიეbis sakiTxebSi; rogorცაა, magaliTad, struqtურა, instituciur donesa da fakul tetebs Soris balansi da SromiTi resursebis menejmentი. mTavrobasa da universitetებს Soris mol aparakeბაTა safuZvel ze unda daidos xel Sekrul ebebi im vadiT, romelic saWiro iqneba siaxlebis dasanergad.

12. universitetebma, Tavis mxriv, unda waaxalison lideroba da Seqmnan martvis iseTi struqtურა, romelic saSual ebas miscems maT Camoyal ibon xarixsis uzrunvel yofis sayovel Taod gasagebi Sida sistema, angariSval debuleba da gamWvirvaloba. studentebma am procesSi monawil eoba unda miRon Sesabamis komitetebSi saqmianობის gziT. gareSe daintereსეbul მა mxareebმა ამ process xel i unda Seuwyon მმართველიTi, Tu sakონსულაციო საბოების მეSveობiT.

bol oniis procesis dacqareba

13. bol oniis procesma Tavidan unda aicilos zedmetი რეგლამენტიეობა და სანაციოდ, განავიაროს საერთო orientიები და კურსების კლასიფიკატორები.

14. samsafexuriani sistemis Seqmna (romლის mesame safexურია doqtorანტურა) მოიTxოვს ცვლილებებს. universitetები Taviant სამოკმედო პრიორიტეტებად მიიCვენ:

- ┆ კრედიტების transferისა და dagrovebis evropuli sistemis (ECTS), rogorc კურიკულიმის რესტრუქტურიზაციისა და განვითარებისათვის აუცილებელი მექანიზმის შემოღება, რაTა Seiqმნას studentze orientიეbulი და მოკნილი სასწავლო მეთოდიკა, მთელი სიცოცხლის განმავლობაში სწავლის გატვირთვა;

- ┆ evropis doneze კვალიფიკაციის სტრუქტურისა და სწავლის სედეგების საერთო განსაზრვებების შემუშავება და განხილვა, კურიკულიმთან მიმართებაში მრავალფეროვნებისა და სასწავლებლების ავტონომიის სენარცუნებiT;

- ┆ აკადემიური პერსონალის, studentების, პროფესიული ორგანიზაციებისა და დამსაყმებლების გართვა კურიკულიმის რეფორმის procesSi ბაკალავრისა და მაგისტრის ხარისხებისათვის საWირო უფლებების მინიშნებების მიზნით;

- ┆ კურიკულიმების დასაყმებისათვის საWირო უნარ-ცევეების განსაზრვრა და პირველი საფეხურის პროგრამების სასწავლებელთა სრომის ბაზარზე დასაყმების uzrunvel yofა;

- ┆ ინფორმაციის გავრცელება დიპლომის დანართის შესახებ მსოფლიოში გავრცელებული ზირიტადენებზე, პროფესიული ორგანიზაციებისა და დამსაყმებლებისათვის მისი გაკნობისა და კურსდამტარებულთა დასაყმების გაადვილების მიზნით.

mobil oba და socialური განკმობილება

15. studentების mobil oba Tavistavად xel s uwyobs xarixსს. სწავლისადმი განსაკუთრებულ მიდგომების მეSveობiT იგი აუმჯობესებს სწავლებას და კვლევას ხარისხს. იგი ზრდის დასაყმების შესაZლი ებებს. TanamSრომელთა mobil obასაც მსგავსი უპირატესობები აკვს.

16. Tu umaRlesi ganaTleბის evropული სivrცე რეალობად იკცევა, mTavrobebმა unda gaauq-

mon mobil obisaTvis xel is SemSI el i barierebi, Seasworon kanonmdebl oba studentebis mxardasaWerad, magal iTad, sxva saswavl ebel Si saswavl o grantebisa da sexxis gadatanis SesaZl ebl obiT, janmrTel obis dacvis, social uri momsaxurebisa da muSaobis ufl ebis Sesaxeb regul aciebis gaumj obesebiT.

17. mTavrobebma da umaRI esma saganmanaTI ebl o dawesebul ebebma stimuli unda miscen mobil obas studentTa mxardaWeris gaumj obesebiT (maT Soris, social ur sakiTxebis, sacx-ovrebeli adgiliTa da arasruli ganakveTis samuSaoTi uzrunvel yofa), akademiuri da profesiuli konsul taciebiT, enis swavl ebiTa da kvalifikaciebis aRiarebiT. saswavl ebl ebma unda uzrunvel yon mobil obis xel Semwyobi yvela meqanizmis gamoyeneba, gansakuTrebiT ki, kreditebis transferis evropuli sistemisa da diplomis danarTis. xel i unda Seewyos mokl evadian mobil obas da distanciuri swavl ebisa da diplomis Semdgomi safexuris studentTa mobil obas.

18. unda gaumj obesdes karierebi zrdis SesaZl ebl oba axal gazrda mecnierebisa da maswavl ebl ebisaTvis, raTa xel i Seewyos axal gazrda doqtorebis samuSao mobil obas, evropasi darCenas an dabrunebas. genderuli perspeqtivisTvis saWiroa gansakuTrebuli zomebis miReba ojaxevisaTvis, sadac akademiuri kariera ojaxis yvela wevrisaTvisaa xel misawvdomi. pensiebis transferze dawesebuli akrZalvebi unda Seicval os pensiebis gadataniTa da social uri SeRavaTebis sxva formiT.

19. swavl ebasa da kvl evasi qalis rolis gazrda Zal ian mniSvel ovania konkurentunariani evropisaTvis. genderuli Tanasworoba xel s uwyobs swavl ebisa da kvl evis xarisxis gaumj obesebas da universitetebma unda ganavitaron igi adamianuri resursebis martvis politiki saSual ebiT.

20. angariSidan - "2003 wl is tendenciebi" - kargad Cans, rom sainformacio baza mobil obis sakiTxebTan dakavSirebiT ar aris adekvaturi. mTavrobebma unda iTanamSroml on statistikuri monacemebis gasaumj obesebl ad. aseve aucil ebel ia evrokomisiastan TanamSroml oba arsebuli monitoringis meqanizmebis Semowmebisatvis. meti kvl evaa Casatarebeli umaRI esi ganaTlebis evropuli sivrcis ganvitarebis sakiTxebze.

21. erToblivi programebi da akademiuri xarisxebi, roml ebic integrirebul kurikul umseyrdnoba, saukeTeso saSual ebaa evropuli TanamSroml obis gasaZl ierebl ad. mTavrobebma unda gaauqmon erToblivi xarisxebis miniWebasa da aRiarebasTan dakavSirebuli samarTlebrivi barierebi da aseve gaitval iswinon Sesabamisi dafinanseba aRniSnuli TanamSroml obisaTvis.

22. umaRI esma saganmanaTI ebl o dawesebul ebebma unda gansazRvron erToblivi programebis saWiroeba da Semdgom SeimuSaon isini, xel i Seuwyon mimdinare sapiloto proeqtebidan saukeTeso gamocdil ebis gaziarebas da uzrunvel yon maRali xarisxi, swavl is Sedegebisa da kompetenciebis gansazRvris da kreditebis transferis evropuli sistemis farTomasStabiani gamoyenebis mxardaWeris gziT.

xarisxis uzrunvel yofis politika evropisaTvis

23. boloniis procesi xarisxis uzrunvel yofa mTavari sakiTxia da misi mniSvel oba sul ufro izrdeba. evropis universitetebis asociacia gvTavazobs evropisaTvis xarisxis uzrunvel yofis politikas, dafuznebul s rwmenaze, rom saswavl ebl ebis avtonomia qmnis da moitxovs pasuxismgebl obas, universitetebi pasuxismgebel ni arian swavl ebisa da kvl evis Sida xarisxis kul turis ganvitarebaze da rom aRniSnulis ganvitareba evropis doneze, yvela dainteresebuli mxaris monawil eobiT, aucil ebel Semdgom nabij s warmoadgens.

24. Sida xarisxis kul tura da efeqturi procedurebi xel s uwyobs intel eqtual ur da saswavl o miRwevebs. efeqturi lideroba, menejmenti da xel mZRvanel oba, aseve, stimulis aZl evs aseT miRwevebs. studentebis aqtiuri monawil eobiT universitetebma unda gaakontrol on da Seafason sakuTari moRvaweoba yvela sferoSi, saganmanaTI ebl o programebisa da momsaxurebis departamentebis CaTvl iT. xarisxis uzrunvel yofis gare procedurebi, saswavl ebl ebis auditis meSveobiT, unda amowmebdnen Sida monitoringis efeqturobas.

25. xarisxis uzrunvel yofis evropul ma ganzomil ebam, erovnuli konteqstisa da

saganTa areal is gaTval iswinebiT, unda gaumj obesos urTierTndoba da gamWvirval oba.

26. evropasi xarisxis uzrunvel yofis procedurebis mizania: swavl ebisa da kvl evis, aseve organizaciul i xarisxis gaumj obeseba, instituciuri avtonomiis pativiscema, Sida xarisxis kul turis ganvitareba, xarjebis efeqtianoba, xarisxis uzrunvel yofis saagentoebis SefasebaTa gaTval iswineba, biurokratiisa da xarjebis Semicireba da zedmeti regul irebis Tavidan acil eba.

27. evropis universitetebis asociacia gvTavazobs, rom dainteresebul ma mxareebma da gansakuTrebiT universitetebma unda iTanamSromlon "evropis umaRlesi ganaTlebis xarisxis komitetis" Seqmnis sakiTxSi. es organizacia unda iyos damoukidebel i, pativscemdes universitetebis pasuxismgebl obas xarisxis uzrunvel yofis sakiTxSi da reagirebdes sazogadoebis probl emebze. man unda uzrunvel yos sadiskusio forumbis organizeba da mcire sabWos Seqmnis saSual ebiT gaakontrol os SemoTavazebul i principebis kodeqsis danergva, rac xel s Seuwyobs xarisxis uzrunvel yofis WeSmaritad evropul i ganzomil ebis ganvitarebas.

universitetebi reformis centrSi

28. bol oniis process Tavidan politikuri safuZveli hqonda, magram axl a igi izens mamozravebel Zal as masSi nebayofl obiT CarTul i partniorebis - umaRlesi saganamanaTlebl o dawesebul ebebis, mTavrobebis, studentebis da sxva dainteresebul i mxareebis - aqtiuri monawileobiT. zemodan qvemoT mimarTul i reformebi ar aris sakmarisi imisaTvis, rom 2010 wl amde miRweul iqnes dasaxul i ambiciuri miznebi. amJamad mTavaria reformebis srul i integrireba instituciur funqciebsa da ganvitarebis procesebSi TviTregul irebadi sistemis Sesaqmnel ad. universitetebis unda mieceT dro sakanonmdebl o cvl il ebis gasatarebl ad akademiur miznebsa da instituciur real obaSi.

29. mTavrobebma da sxva dainteresebul ma mxareebma unda gaacnobieron instituciuri inovaciebis mocul oba da is umniSvnel ovanesi roli, romelic universitetebis aqvT evropul i kvl eviTi sivrcisa da evropul i codnaze dafuZnebul i sazogadoebis grZel vadiani ganvitarebis procesSi, rogorc es aRniSnulia evrokavSiris Lisabonis dekl araciaSi. erTobl ivi qmedebiT, evropul i umaRlesi ganaTleba, romelic exeba evropis mosaxl eobis naxevarze mets, SeZl ebs kontinentis gaumj obesebas.

umaRI esi ganaTI ebis evropul i sivrcis Seqmna

umaRI es ganaTI ebaze pasuxismgebel i ministrebis konferenciis komunike

berl ini, 2003 wl is 19 seqtemberi

preambul a

1999 wl is 19 ivniss, sorbonis dekl araciis miRebidan erTi wl is Semdeg, evropis 29 qveynis umaRI es ganaTI ebaze pasuxismgebel ma ministrma xel i moawera bol oniis dekl aracias. isini SeTanxmdnen mniSvnel ovan erTobl iv amocanebze 2010 wl isaTvis erTiani umaRI esi ganaTI ebis evropul i sivrcis (EHEA) Camosayal ibebl ad. bol oniis procesis Sedegebis Semsavlel pirvel konferenciaze, romelic gaimarTa praRaSi, 2001 wl is 19 maiss, maT gazardes dasaxul mizanta raodenoba da kvlav daadastures nakisri val debul eba Seqmnan umaRI esi ganaTI ebis evropul i sivrcis 2010 wl isaTvis. 2003 wl is 19 seqtembers evropis 33 qveynis umaRI es ganaTI ebaze pasuxismgebel i ministrebi Seikribnen berl inSi, raTa ganexil aT miRweul i warmatebebi, daesaxaT prioritetebi da axali miznebi Semdgomi wl ebisaTvis umaRI esi ganaTI ebis evropul i sivrcis Seqmnis daCqarebis mizniT. isini SeTanxmdnen Semdeg mosazrebebze, principebsa da prioritetebze:

ministrebi kidev erTxel adastureben bol oniis procesis social uri ganzomil ebis mniSvnel obas. konkurentunarianobis gazrdis saWiroeba gawonasworebuli unda iqnes umaRI esi ganaTI ebis evropul i sivrcis social uri maxasiaTebel ebis gaumj obesebiT, romel Ta mizania social uri Tanadgomis gaZliereba da social ur da genderul uTanasworobaTa Sencireba nacional ur Tu evropul doneze. am konteqstSi ministrebi adastureben Taviant pozicias, rom umaRI esi ganaTI eba aris sazogadoebrivi dovl aTi da sazogadoebrivi pasuxismgebl oba. isini xazs usvamen, rom saerTaSoriso akademiur TanamSroml obasa da gacvli aSi upiratesoba akademiur Rirebul ebebs unda mieniWos.

ministrebi jerovan yuradRebas miapyroben evropis sabWos mier l isabonsa (2000w.) da barseleonaSi (2002w.) gakeTebul daskvnebs, romel Ta mizania evropasi Seiqmnas "msofli ioSi yvel aze konkurentunariani da dinamiuri, codnaze danyarebuli ekonomika, romel sac eqneba stabil uri ekonomikuri zrdis unari - sul ufro meti da ukeTesi samusao adgil ebita da ufro mtkice social uri TanadgomiT", rac moitxovs Semdgom nabijebisa da ufro mWidro TanamSroml obas bol oniis procesis konteqstSi.

ministrebi mxedvel obasi iReben praRisa da berl inis Sexvedrebs Soris bol oniis procesis ganvitarebis Taobaze samusao jgufis mier momzadebul angariSs. isini aseve iTval iswineben evropis universitetebis asociaciis (EUA) mier momzadebul angariSs - "tendenciebi III", iseve rogorc ramdenime wevri saxel mwifosa da umaRI esi saganmanaTlebl odawesebul ebebis, organizaciebisa da studentebis mier mowyobil i seminarebis Sedegebs; es seminarebi praRisa da berl inis Sexvedrebs Soris samusao programis nawilia. garda amisa, ministrebi aRniSnaven, rom erovnul i saangariSo moxsenebebi bol oniis procesis principebis gamoyenebiT miRweul i mniSvnel ovani progresis Tval saCino dadasturebaa. da bol os, isini mxedvel obasi iReben evrokomisiisa da evropis sabWos rekomendaciebs da adastureben Taviant mxardaWeras procesis sisrul esi mosayvanad.

ministrebi Tanxmdebian, rom miRebuli unda iqnes zomebi umaRI es ganaTI ebasa da mernierul kvlebebs Soris mWidro kavSirebis uzrunvel sayofad. Camoyal ibebis procesSi myofi umaRI esi ganaTI ebis evropul i sivrcis did sargebels miRebs kvlevis evropul sivrcesTan (ERA) nayofieri TanamSroml obiT, amgvarad gaZlierdeba "codnis evropis"

safuZvel i; sabol oo mizani evropis kul turul i simdidrisa da enobrivi nairferovnebis dacvaa, rac misi mraval ferovani tradiciebis memkvidreobazea dafuZnebul i da, aseve, evropis inovaciuri da social ur-ekonomikuri ganvitarebis potencial is xel Sewyobaa, evropis umaRl es saganmanaTl ebl o dawesebul ebaTa Soris mzardi TanamSroml obis meSveobiT.

ministrebi aRiareben umaRl esi saganmanaTl ebl o dawesebul ebebisa da studenturi organizaciebis gansazRvrel rol s umaRl esi ganaTl ebis evropul i sivrcis ganvitarebaSi. isini mxedvel obaSi iReben umaRl esi saganmanaTl ebl o dawesebul ebebis gracis Sexvedridan gamomdinare evropis universitetebis asociaciis rekomendaciebs, umaRl esi saganmanaTl ebl o dawesebul ebebis evropul i asociaciis (EURASHE) wvl il s da evropaSi studentebis erovnul i kavSirebis (ESIB) saqmianobas.

ministrebi miesal mebian msofilios sxvadasxva regionebs mier gamoxatul interest umaRl esi ganaTl ebis evropul i sivrcis ganvitarebisadmi da konferenciaze gansakuTrebiT miesal mebian evropis im qveynebis warmomadgenebs, roml ebiC j er ar arian CarTul i bol oniis procesSi, aseve evrokavSiris, l aTinuri amerikisa da karibis auzis qveynebis (EULAC) umaRl esi ganaTl ebis saerTo sivrcis Semswavl el i komitetis warmomadgenl ebs.

progresi

ministrebi miesal mebian umaRl esi ganaTl ebis praRis samitis Semdgom periodSi ganxorciel ebul initiativebs, mimarTul s Sesadarebl obisa da Tavsebadobisaken, umaRl esi ganaTl ebis sistemebis gamWvirval obisa da evropul i umaRl esi ganaTl ebis xarixis daxvewisaken rogorc instituciur, aseve erovnul doneze. ministrebi maRal Sefasebas aZl even yvel a partnioris - umaRl esi saganmanaTl ebl o dawesebul ebebis, studentebisa da sxva dainteresebul i mxareebis - mier aRebul pasuxismgebl obasa da maT TanamSroml obas am mimarTul ebiT.

ministrebi yuradRebas amaxvil eben bol oniis procesis yvel a detal is mniSvnel obaze umaRl esi ganaTl ebis evropul i sivrcis Camosayal ibebl ad da xazs usvamen instituciur, erovnul da evropul doneze saqmianobis gaaqtiurebis saWiroebas. procesisaTvis Semdgomi impul sis misacemad ministrebi momaval i ori wl isaTvis val debul ebas iReben ganaxorciel on Sual eduri prioritetebi. kerZod, gaaZl iereben Zal isxmevas xarixis uzrunvel yofis efeqturi sistemebis mxardasaWerad, orsafexuriani sistemis efeqturi gamoyenebis gasafarToebl ad da akademiuri xarixxebisa da swavl is xangrZl ivobis cnobis sistemis gasaumj obesebl ad.

xarixis uzrunvel yofa

cnobil ia, rom umaRl esi ganaTl ebis xarixs umaRl esi ganaTl ebis evropul i sivrcis ganvitarebaSi umTavresi adgil i ukavia. ministrebi val debul ebas iReben xel i Seuwyon xarixis uzrunvel yofis ganvitarebas instituciur, erovnul da evropul doneze. isini xazgasmit aRniSnaven xarixis uzrunvel yofis sakiTxSi erTobl ivad miRebul i kriteri- umebisa da meTodol ogiebis saWiroebas.

ministrebi xazs usvamen, rom umaRl esi ganaTl ebis sistemaSi, instituciuri avtonomi-urobis principebis Sesabamisad, xarixis uzrunvel yofaze mTavari pasuxismgebl oba TviT saganmanaTl ebl o dawesebul ebas ekisreba. es uzrunvel yofs safuZvel s akademiuri sistemis real uri angariSval debul ebisaTvis xarixis erovnul i sistemis fargl ebSi.

ministrebi SeTanxmdnen, rom 2005 wl isaTvis xarixis uzrunvel yofis erovnul sistemaSi Seva:

- i procesSi CarTul i organizaciebisa da institutebis pasuxismgebl obis gansazRvra;

- ı programebis an saswavl ebl ebis Sida da gare Sefaseba, studentebis monawil eobiTa da Sedegebis gamoqveynebiT;
- ı akreditaciis, sertifikaciis an sxva Sesabamisi procedurebis sistema;
- ı saerTaSoriso monawil eoba, TanamSroml oba da saerTo qsel is Seqmna.

evropul doneze ministrebi mouwodeben xarixxis uzrunvel yofis evropul i qsel is (ENQA) wevrebs, evropis universitetebis asociaciasTan (EUA), umaRl esi saganmanaTl ebl o dawesebul ebebis evropul asociaciasTan (EURASHE) da evropis studentebis erovnul kavSirebTan (ESIB) TanamSroml obiT ganaviTaron xarixxis uzrunvel yofis SeTanxmebul i standartebi, procedurebi da instruqciebi, Seiswavl on xarixxis uzrunvel yofis da/an akreditaciis saagentoebis, an organoebisaTvis Semowmebis adekvaturi sistemebis uzrunvel yofis gzebi da 2005 wl isaTvis samuSao jgufis meSveobiT Caabaron ministrebs angariSi. Sesabamisi angariSi gaeweve xarixxis uzrunvel yofis sxva asociaciebisa da qsel ebis gamocdil ebas.

akademiuri xarixxis struqtura:

or mTavar safexurze dafuZnebul i sistemis SemoReba

ministrebi kmayofil ebiT aRniSnaven, rom isini bol oniis dekl araciiT dakisrebul i val debul ebebis Sesabamisad axorciel eben orsafexurian sistemaze gadasvl as, umaRl esi ganaTl ebis evropul i sivrcis sayovel Tao restruqturizacias. yvel a ministri iRebs val debul ebas, rom 2005 wl isaTvis orsafexuriani sistemis danergva dasrul deba.

ministrebi xazs usvamen miRweul i Sedegebis ganmtkicebis mniSvnel obas da saswavl ebl ebSi axal i kval ifikaciebis SeTanxmebisa da miRebis gaumj obesebas, saswavl ebl ebsa da damqiravebl ebs Soris mol aparakebebis meSveobiT.

ministrebi wevr qveynebs mouwodeben TavianTi umaRl esi ganaTl ebis sistemebisaTvis SeimuSaon iol ad Sesadarebel i da Tavsebadi kval ifikaciebis struqtura, romelic miznad daisaxavs aRwers kval ifikaciebi samuSaos mocul obis, donis, swavl is Sedegebis, kompetenciebis da profil is saSual ebiT. isini, aseve SeimuSaveben kval ifikaciebis struqturas umaRl esi ganaTl ebis evropul i sivrcisaTvis.

aseTi struqturis fargl ebSi akademiur xarixxebs eqnebaT sxvadasxvanairad gansazRvrul i Sedegebi. pirveli da meore safexuris akademiur xarixxebs unda hqondeT gansxvavebul i mimarTul ebebi da mraVal feroVani profil ebi, raTa daakmayofil on individual uri, akademiuri da Sromis bazris moTxovnebi. pirveli akademiuri xarixxis miRebis Semdeg, kval ifikaciebis cnobis l isabonis konvenciis Sesabamisad, students unda hqondes ufl eba monawil eoba miROS meore safexuris programaSi. meore safexuris akademiuri xarixsi doqtoranturaSi swavl is saSual ebas unda iZl eodes.

ministrebi iwveven samuSao jgufs imis gasarkvevad, Tu rogor SeiZl eba Semokl ebul vadebSi ganxorciel ebul i umaRl esi ganaTl ebis dakavSireba kval ifikaciebis struqturis pirveli safexuris akademiur xarixXTan.

ministrebi xazs usvamen TavianT val debul ebas umaRl esi ganaTl eba gaxadon yvel asaTvis xel misawvdomi, yvel a SesaZl o saSual ebebiT.

mobil obis xel Sewyoba

umaRl esi ganaTl ebis evropul i sivrcis Seqmnis safuZveli studentebis, akademiuri da administraciul i personal is mobil obaa. ministrebi xazs usvamen mobil obis mniSvnel obas rogorc akademiuri da kul turul i, aseve politikuri, social uri da ekonomikuri sferoebisaTvisac. ministrebi kmayofil ebiT SeniSnaven, rom maTi bol o Sexvedris Semdeg gaaqtiurda da gaizarda mobil oba evrokavSiris programebis wyal obiT. isini SeTanxmdnen, rom gadadgmul i iqneba nabijebi studentebis mobil obis statistikuri monacemebis xarixxisa da sisrul is gasaumj obesebl ad.

ministrebi adastureben Taviant ganzraxvas gamoiyonon maqsimaluri Zal isxmeva im dabrkol ebaTa gadasal axavad, roml ebiC aferxeben mobil obas umaRI esi ganaTI ebiS evropul sivrcesi. studentTa mobil obis xel Sewyobis mizniT ministrebi gadadgamen aucil ebel nabij ebs, raTa studentebma SeZl on erovnul i grantebisa da sesxebis gamoyeneba

kreditebis sistemis SemoReba

ministrebi aRniSnaven kreditebis transferis evropul i sistemis (ECTS) mniSvnel ovan rols studentTa mobil obis gaumj obesebasa da saerTaSoriso kurikul umebis ganvitarebis saqmeSi. kreditebis transferis evropul i sistema xdeba kreditebis erovnul i sistemis safuzvel i. ministrebi mxars uWeren kreditebis transferis evropul i sistemis Semdgom ganvitarebas im mizniT, rom igi gaxdeba ara mxol od transferis, aramed kreditebis dagrovebis sistemac da gamoyenebul i iqneba Camoyal ibebis procesSi myofi umaRI esi ganaTI ebiS evropul i sivrcis ganvitarebis paral el urad.

akademiuri xarisxebis aRiareba: iol ad gasagebi da Sesadarebel i xarisxebis sistemis SemoReba

ministrebi xazs usvamen l isabonis konvenciis mniSvnel obas, romel ic bol oniis procesSi monawil e yvel a qveynis mier unda iqnes ratificirebul i, da mouwodeben sainformacio centrebis evropul qsel s (ENIC) da akademiuri cnobis erovnul sainformacio centrebs (NARIC) kompetentur erovnul xel isufli ebasTan erTad xeli Seuwyon konvenciis Semdgom danergvas.

maT miznad daisaxes, rom 2005 wl idan yovel ma kursdamTavrebul ma avtomaturad da, amave dros, ufasod miRos dipl omis danarTi. dipl omis danarTi unda Seiqmnas da gaices evropasi farTod gavrcel ebul enaze.

ministrebi mimarTaven saswavl ebl ebsa da damqiravebl ebs gamoiyonon dipl omis danarTi, isargebl on akademiuri xarisxebis sistemebis gaumj obesebul i gamWvirval obiTa da moqnil obiT, amit ki xel i Seuwyon dasaqmebis SesaZl ebl obebis zrda da Semdgomi swavl isaTvis akademiuri aRiarebis gaiol ebas.

umaRI esi ganaTI ebiS dawesebul ebebi da studentebi

ministrebi miesal mebian bol oniis procesSi umaRI esi saganmanaTI ebl o dawesebul ebebisa da studentebis monawil eobis mzaobas da aRiareben, rom am procesSi yvel a partnioris aqtiuri monawil eoba ganapirobebs mis grZel vadian warmatebas.

acnobiereben ra im wvl il s, roml is Setanac SeuZl iaT Zl ier saganmanaTI ebl o dawesebul ebebs ekonomikur da social ur ganvitrebaSi, ministrebi aRiareben, rom maT unda mieceT ufl eba damoukidebl ad miRon gadawyvetil eba Sida organizaciul da adminitraciul sakiTxebze. ministrebi mouwodeben umaRI es saganmanaTI ebl o dawesebul ebebs uzrunvel yon reformebis sruli integracia dawesebul ebaTa ZiriTad funqciebsa da procesebSi.

ministrebi aRniSnaven bol oniis procesSi studenturi organizaciebis konstruqciul monawil eobas da xazs usvamen samomavl o RonisZiebebSi studentebis uwyvetad da adreul i etapidan CarTvis aucil ebl obas.

studentebi umaRI esi ganaTI ebiS marTvis srul ufl ebiani partniorebi arian. ministrebi aRniSnaven, rom erovnul i samarTI ebrivi zomebi studentebis monawil eobis uzrunvel yofisaTvis farTodaa miRebul i umaRI esi ganaTI ebiS evropul sivrcesi. isini, aseve mouwodeben saswavl ebl ebsa da studentTa organizaciebs gamonaxon sxvadasxva gzebi, romel Ta meSveobiTac moxdeba umaRI esi ganaTI ebiS marTvaSi studentebis monaw-

il eobis gazrda.

ministrebi aqcents akeTeben studentebisaTvis swavl isa da cxovrebis Rirseul i pirobe-
bis Seqmnis saWiroebaze, raTa social uri da ekonomikuri mdgomareobis miuxedavad maT
SeZl on swavl is warmatebiT dasrul eba saTanado droSi. isini xazgasmiT aRniSnaven stu-
dentebis social uri da ekonomikuri mdgomareobis Sesaxeb Sesadarebel i monacemebis arse-
bobis aucil ebl obas.

evropul i ganzomil ebebi umaRl es ganaTl ebaSi

ministrebi aRniSnaven, rom praRis mowodebis Sesabamisad viTardeba evropul i konteqsti-
sa da mimarTul ebis damatebiTi modul ebi, kursebi da kurikul umebi. isini aRniSnaven, rom
am sakiTxTan dakavSirebiT iniciativa gamoiCines evropis sxvadasxva qveynebis umaRl esma
saganmanaTl ebl o dawesebul ebebma, raTa TavianTi akademiuri resursebisa da kul turul i
tradiciebis gaertianebiT xel i Seuwyon integrirebul i saganmanaTl ebl o programebisa da
erTobl ivi akademiuri xarisxebis ganvitarebas pirvel , meore da mesame safexurebze.

garda amisa, isini xazs usvamen sazRvargareT swavl is Sesabamisi periodis uzrunvel yofis
aucil ebl obas erTobl ivi akademiuri xarisxebis programebis fargl ebSi, iseve rogorc
Sesabamis pirobebs enobrivi mraVal feroVnebisa da enis swavl ebisaTvis, raTa studenteb-
ma SeZl on TavianTi potencial is srul yofil i gamoyeneba Sromis bazarze da gaacnobieron
evropis moqal aqeoba.

ministrebi Tanaxmani arian pasuxismgebl oba aiRon da erovnul doneze gamoricxon yvel a
sakanonmdebl o winaaRmdogoba, rac xel s uSl is aseTi akademiuri xarisxebis cnobasa da
danergvas; da aqtiurad dauWiron mxari erTobl ivi akademiuri xarixsis misaRwevad inte-
grirebul i kurikul umebis ganvitarebas da xarixsis adekvatur uzrunvel yofas.

umaRl esi ganaTl ebis evropul i sivrcis mimzidvel oba

ministrebi aRiareben, rom evropul i umaRl esi ganaTl ebis mimzidvel oba da gamWvirval oba
kidev ufro unda gaZl ierdes. maT daadastures mzadyofna, rom SeimuSaveben stipendiebis
programebs mesame qveynebis studentebisaTvis

ministrebi acxadeben, rom umaRl esi ganaTl ebis sferoSi transnacional uri gacvl ebi unda
xorciel debodes akademiuri Rirebul ebebis bazaze da Tanaxmani arian imuSaon am
mimarTul ebiT yvel a Sesabamis forumze. yvel a saTanado viTarebaSi aseTi forumebi unda
iTval iswinebdnen social ur da ekonomikur partniorebs.

isini mxars uWeren regioneBTan TanamSroml obas msoflios sxvadasxva nawil Si am
regionebis warmomadgenl ebisaTvis bol oniis seminarebisa da konferenciebis CatarebiT.

swavl a mTel i sicocxl is ganmavl obaSi

ministrebi xazs usvamen umaRl esi ganaTl ebis mniSvnel obas mTel i sicocxl is
ganmavl obaSi swavl is uzrunvel sayofad. isini Rebul oben saTanado zomebs, raTa
Seasworon TavianTi erovnul i politika aRniSnul i miznis realizebisaTvis da daarw-
munon umaRl esi saganmanaTl ebl o dawesebul ebebi da yvel a dainteresebul i piri, rom
gazardon Sesazl ebl obebi, raTa umaRl esi ganaTl ebis doneze uzrunvel yofil iqnes
swavl a mTel i sicocxl is ganmavl obaSi, wina ganaTl ebis aRiarebis CaTvl iT. maT aRniSnes,
rom amgvარი მოქმედება unda იყოს umaRl esi ganaTl ebis Semadgenel i nawil i.

garda amisa, ministrebi mowodeben maTac, vinc muSaoben umaRl esi ganaTl ebis evropul i
sivrcis kval ifikaciebis struqturaze, Seqmnan farTomasStabiani moqnil i swavl is gzebi,
Sesazl ebl obebi da teqnikiuri resursebi da uzrunvel yon kreditebis transferisa da
dagrovebis evropul i sistemis (ECTS) kreditebis saTanado gamoyeneba.

isini yuradRebas amaxvil eben yvel a moqal aqisaTvis pirobebis gaumj obesebis aucil ebl obaze maTi unarisa da miswrafebebis Sesabamisad, raTa maT SeZlon mTel i sicocxl is ganmavl obaSi swavl a umaRI esi ganaTI ebis sferoSi.

damatebiTi RonisZiebebi

umaRI esi ganaTI ebis evropuli sivrce da kvlevis evropuli sivrce - codnaze dafuznebul i sazogadoebis ori sayrdeni acnobiereben ra umaRI esi ganaTI ebis evropul sivrcesa da kvlevis evropul sivrces Soris ufro axlo kavSirebis xel Sewyobis aucil ebl obas, da mTel evropasi kvlevis rogorc umaRI esi ganaTI ebis ganuyofeli nawilis mnisvnel obas, ministrebi saWiroid miiCneven, rom bol oniis procesSi amJamad arsebul i umaRI esi ganaTI ebis ori Ziritadi safexuris garda mesame safexurad Seitanon doqtoranturis done.

maT xazi gausves, rom gansakuTrebiT mnisvnel ovania kvlevis swavlebis da interdisciplinurobis xel Sewyoba umaRI esi ganaTI ebis xarisxis gaumj obesebis da evropis umaRI esi ganaTI ebis konkurentunarianobis gazrdisaTvis. ministrebi miiCneven, rom ufro meti yuradRebiT unda moekidon doqtoranturisa da doqtoranturis Semdgom safexurebze mobil obas da am procesebSi Cartul saswavlebl ebs urCeven gaaZlieron TanamSromloba doqtoranturaSi swavlis da axal gazrda mecnierebis momzadebis sferoSi.

ministrebi gaatareben yvel a aucil ebel RonisZiebas, raTa evropis umaRI esi saganmanaTlebl o dawesebul ebebi gaxdnen ufro mimzidveli da efeqtiani partniorebi. amitomac ministrebma mimatebma umaRI es saganmanaTlebl o dawesebul ebebs, rom gazardon samecniero kvlevis roli teqnologiuri, socialuri da kulturuli winsvli saTvis.

ministrebi acnobiereben, rom arsebobs winaarmdegobebi, romlebic amuxruweben am miznis miRwevas da rom maTi mogvareba SeuZlebel ia mxolod umaRI esi saganmanaTlebl o dawesebul ebebis mier. igi moitxovs Zlier mxardaWeras (finansuris Cartul iT) da erovnuli mTavrobebisa da evropuli organoebis Sesabamis gadawyvetilebebs. da bol os, ministrebma ganacxades, rom xeli unda Seewyos doqtoranturis safexurze qsel ebis arsebobs, rac stimul s miscems umaRI esi ganaTI ebis srulyofas da gaxdeba umaRI esi ganaTI ebis evropuli sivrcis erT-erTi maxasiaTebeli.

mimoxilva

2010 wl isaTvis dasaxuli miznebis gaTvaliswinebiT mosal odnel ia, rom miRebul i iqneba zomebi bol oniis procesSi miRweuli Sedegebis analizisaTvis. Sual eduri Sefasebis procedura real urad mimdinare procesebis Sesaxeb sando informacias mogvavdis da saWiroid SemTxvevasi SemogvTavazebs koreqtirebis RonisZiebebs.

ministrebma samuSao jgufs daaval es 2005 wl is samitisaTvis miRweuli Sedegebis Sejamebis procesis organizeba da detaluri moxsenebebis momzadeba im Sual eduri prioretetebis progressa da ganxorciel ebaze, romelic momavali ori wl isaTvisaa dasaxuli:

- xarisxis uzrunvel yofa,
- orsafexuriani sistema,
- akademiuri xarisxebisa da swavlis xangrZilivobis aRiareba.

garda amisa, monawile qveynebma unda uzrunvel yon aucil ebel i informaciis xel misawvdomoba umaRI esi ganaTI ebis kvlevis saTvis bol oniis procesis miznebtan dakavSirebul sakiTxebze. mimdinare kvlevis da kvlevis Sedegebis sainformacio bazebze xel misawv-

domoba gamartivebuli unda iqnes.

Semdgomi nabijebi

axali wevrebi

ministrebi aucil ebl ad miiCneven praRis komunikes Sesabamisi debul ebi, "ganacxadze gawevrianebis Sesaxeb", adaptirebas Semdegi saxiT:

evropis kul turuli konvenciis monawile qveynebs ufl eba aqvT gawevriandnen umaRlesi ganaTlebis evropul sivrcesi, Tu gamoxataven survil s ganaxorciel on bol onis procesis miznebi Tavianti umaRlesi ganaTlebis sistemebSi. gasawevrianebeli qveynebis ganacxadebi unda Seicavdes informacias imis Sesaxeb, Tu rogor danergaven deklaraciis principebsa da miznebs.

ministrebma gadawyvites, mieRoT al baneTis, andoris, bosniisa da hercogovinis, winda saydri, ruseTis, serbeTis, montenegrosa da "yofili iugoslaviis respublika makedoniis" ganacxadebi gawevrianebis Sesaxeb da miesal mnen am qveynebs, rogorc axal wevrebs. amrigad, procesi 40 evropul qveynamde gafarTovda.

ministrebi aRiareben, rom bol onis procesi monawilebis miReba gul isxmobs arsebit cvlilebas da reformas yovel i xel momweri qveynisatvis. isini Setanxmdnen, xeli Seuwyon axal wevrebs cvlilebsa da reformebSi mati diskusiebsa da urTierTdaxmarebis procesebSi Cartvit, rac gatval iswinebulia bol onis procesiT.

struqtura

ministrebi komunikesi Setanili yoveli sakiTxis ganxilvas, bol onis procesis warmarTvas da Semdeg ministrTa Sexvedris dagegmvas andoben samuSao jgufs, romelic unda Sedgebodes bol onis procesisa da evrokomisiis yvela wevri qveynis warmomadgenlebisagan. xolo evropis sabWo, evropis universitetebis asociacia (EUA), umaRlesi saganmanaTlebo dawesebul ebebis evropuli asociacia (EURASHE), evropasi studentebis erovnuli kavSirebi (ESIB) da gaertianebuli erebis ganaTlebis, mecnierebisa da kulturis organizacia (UNESCO/CEPES) isargebl eben mrCevl is statusiT. wel iwadSi orjer am jgufis Sexvedras unda Tavmjdomareobdes im qveynis warmomadgeneli, romelic im droisatvis Tavmjdomareobs evrokavSirSi, romel sac moadgil eobas gauwevs Semdegi konferenciis maspinZeli qveyana.

evrokavSiris Tavmjdomare qveynis warmomadgenel is xel mZRvanel obiT Seiqmneba sabWo, romelic zedamxedvel obas gauwevs samuSao jgufis saqmianobas. am jgufis SemadgenlobaSi Seva Tavmjdomare, momavali maspinZeli qveynis warmomadgeneli - rogorc moadgile, evrokavSiris yofili da momavali Tavmjdomare qveynis warmomadgeneli, sami monawile qveynis warmomadgeneli, romel Tac airCevs samuSao jgufi erTiwliT; evrokomisiis warmomadgeneli da rogorc mrCevli wevrebi: evropis sabWo, evropis universitetebis asociacia (EUA), umaRlesi saganmanaTlebo dawesebul ebebis evropuli asociacia (EURASHE) da evropasi studentebis erovnuli kavSirebi (ESIB). samuSao jgufs da sabWos, saWiroebisamebr, SeuZliaT moiwvion specialuri muSajgufebi.

Sedegebis Semsawl el Semdgom saqmianobas xel s Seuwyobs sandivno, romelic Seiqmneba ministrTa Semdegi konferenciis maspinZeli qveynis mier.

berlinis konferenciis Semdgom gamartul pirvel Sekrebaze samuSao jgufs moeTxoveba gansazRvros sabWos pasuxismgebl oba da sandivnos amocanebi.

samuSao programa 2003-2005

ministrebi sTxoven samuSao jgufs, koordinacia gauwios samuSaoebs bol onis procesis winsvlisatvis ise, rogorc mititebulia am komunikesi da gaakeTos amis Sesaxeb

saangariSo moxseneba ministrTa Semdgom Sexvedraze 2005 wel s.

Semdegi konferencia
ministrebis gadawyvitiI ebiT Semdegi konferencia Catardeba 2005 wl is maisSi, qal aq
bergenSi (norvegia).

---

abreვიატურები

ECTS	The European Credit Transfer and Accumulation System კრედიტების ტრანსფერისა და დაგროვების ევროპული სისტემა http://europa.eu.int/comm/education/programmes/socrates/ects_en.html
EHEA	European Higher Education area ევროპული უმაღლესი განათლების სფერო
EUA	European university association ევროპის უნივერსიტეტთა ასოციაცია www.eua.be
ERA	European Research area ევროპული კვლევების სფერო www.cordis.lu/era
EURASHE	European Association of Institutions in Higher Education ევროპული უმაღლესი განათლების დასწავლის ინსტიტუტების ასოციაცია www.eurashe.be
EULAC	Common Area for Higher Education in the European Union, Latin America and the Caribbean ევროკავშირის, ლათინური ამერიკისა და კარიბის აუზის ქვეყნების უმაღლესი განათლების საერთო სფერო www.6x4uelac.org/docs/Weber_Merida.pdf
ESIB	The National Unions of Students in Europe ევროპის სტუდენტების ეროვნული კავშირები www.esib.org
ENQA	The European Association for Quality Assurance in Higher Education ევროპული უმაღლესი განათლების ხარისხის უზრუნველყოფის ასოციაცია www.enqa.net

---

ENIC	European Network of Information Centres sainformacio centrebis evropul i qsel i www.enic-naric.net
NARIC	National Academic Recognition Information Centres akademiuri cnobis erovnul i sainformacio centrebi www.enic-naric.net
CEPEC	European Centre for higher Education umaRI esi ganaTI ebis evropul i centri www.cepes.ro
DS	Diploma Supplement dipl omis danarTi http://europa.eu.int/comm/education/policies/rec_qual/recognition/diploma_en.html
SOCRATES	evrokomisiis ganaTI ebis xel Sewyobis programa http://europa.eu.int/comm/education/programmes/
Leonardo da vinci (l eonardo da vinCi)	evrokomisiis profesiul i momzadebis xel Sewyobis programa http://europa.eu.int/comm/education/programmes/
Tempus-Cards (tempus- kardi)	evrokomisiis tempusis programis pirvel i nawil i, SeiQmna central ur da aRmosavl eT evropis qveynebsi umaRI esi ganaTI ebis reformebis mxardasaWerad http://europa.eu.int/comm/education/programmes/

I eqsikon

avtonomia

umaRI esi saganmanaTI ebl o dawesebul ebisa da misi ZiriTadi erTeul is Tavisufl eba, damoukidebl ad gansazRvros da ganaxorciel os akademiuri, safinanso-ekonomikuri da administraciul i saqmianoba

akademiuri xarisxi/dipl omi

akademiuri xarisxi adasturebs studentisaTvis, umaRI esi saganmanaTI ebl o dawesebul ebaSi dadgenil i saswavl o programis warmatebiT dasrul ebis Semdeg, miniWebul kval ifikacias. kreditebis dagrovebis sistemaSi programa srul deba swavl is Sedegebis specifikuri erTobl iobis miRwevisaTvis kreditebis gansazRvrul i raodenobis miniWebis saSual ebiT.

dipl omamadel i swavl eba

dipl omamadel swavl ebaSi igul isxmeba swavl is periodi pirveli akademiuri xarisxis miRebande.

dipl omis danarTi

dipl omis danarTi warmoadgens oficial uri akademiuri xarisxis/ kval ifikaciis damatebas, romel is mizania swavl ebis xasiaTis, donis, konteqstis, Sinaarsisa da statusis aRwera, romel ic ganxorciel ebul ia da warmatebiT aris dasrul ebul i akademiuri xarisxis/kval - ifikaciis mfl obel is mier. mis safuZvel s warmoadgens evrokomisiis, evropis sabWosa da UNESCO/CEPES-is mier SemuSavebul i modeli. igi aumj obesebs saerTaSoriso gamWvirval obasa da kval ifikaciebis akademiur/profesiul aRiarebas.

dipl omis Semdgomi swavl eba

swavl ebis kursi pirveli akademiuri xarisxis miRebis Semdeg, romel ic, Cveul ebriv, mTavrdeba meore safexuris akademiuri xarisxis miniWebiT.

doqtoris xarisxi

doqtoris xarisxi aris saerTaSoriso aRiarebul i maRal i donis kval ifikacia, romel ic mis mfl obel s aZl evs kvl evisa da akademiuri muSaobis warmoebis ufl ebas. is Seicavs original ur samecniero kvl evas, romel ic warmodgenilia disertaciaSi (TezisSi). mas amJamad ganxil aven rogorc akademiur xarisxs, miniWebul s mesame safexuris dasrul ebis Semdeg.

erTobl ivi akademiuri xarisxi

xarisxi, romel ic eniWeba mobil ur students ori (an meti) umaRI esi saganmanaTI ebl o dawesebul ebis mier erTobl ivad SemuSavebul i saganmanaTI ebl o programis dasrul ebis Semdeg.

kredit i

ECTS SemTxvevaSi krediti drois erTeul ebSi gamosaxul i studentis datvirTvis zomas warmoadgens.

kreditebis dagroveba

kreditebis dagrovebis sistemaSi programis moTxovnebis Sesabamisad semestris, akademiuri wl is an srul i programis warmatebiT dasrul ebisaTvis kreditebis gansazRvrul i raodenoba unda iyos miRebul i. kreditebis miniWeba da dagroveba mxol od im SemTxvevaSi xdeba, Tu swavl is gansazRvrul i Sedegis warmatebiT dasrul eba dadasturebul ia SefasebiT.

kreditebis transferi

mobiluri studentis mier msobliur da maspinzel umaRles saganmanaTleblodawesebul ebaSi miRebuli kreditebis gadatana urTierTaRiarebis mizniT.

kreditebis transferisa da akumulaciis evropuli sistema **(ECTS)**

ECTS aris sistema, romlis mizania saganmanaTleblod sistemebis gamwvirvalobisa da evropis regionSi studentTa mobilobis gaumj obeseba kreditebis transferis saSualebiT. is efuzneba ZiriTaddebul ebas, rom akademiuri wlis ganmavl obaSi swal ebis saerto datvirTva 60 kreditis tolia. 60 krediti nawil deba kursebze an modul ebze Sesabamisi swal is Sedegebis miRwevisaTvis studentis datvirTvis aRsawerad. kreditis transferi garantirebul ia detaluri xel Sekrul ebiT, romel sac xel saweren studentis msobliuri universiteti, maspinzeli universiteti da Tavad mobiluri studenti.

kurikulumi

ixile saganmanaTleblod programa

meore safexuris akademiuri xarisxi - meore safexuris akademiuri xarisxi aris umaRlesi ganaTlebis kvalifikacia, romelic eniWeba pirovnebas meore safexuris warmatebiT dasrul ebis Semdeg. es safexuri SeiZleba moicavdes samecniero-kvleviT samusaosac. Cveulebriv, studenti daiSveba meore safexurze pirveli safexuris akademiuri xarisxis miRebis Semdeg.

mobiloba

studentTa da akademiuri personalis Tavisufali gadaadgil eba swal is, swal ebisa da kvlevis procesebSi monawileobis uzrunvel sayofad rogorc qveynis SigniT, ise sazRvargareT akademiuri xarisxebisa da kvalifikaciis cnobiT.

mobiluri studenti

studenti, romelic akademiuri xarisxis miRebisaTvis saWiro saganmanaTleblod programis nawils garkveuli periodis ganmavl obaSi msobliuri universitetis farglebs gareT (xSirad sxva qveynis umaRles saganmanaTleblod dawesebul ebaSi) gadis.

pirveli akademiuri xarisxi

boloniis deklaraciit gansazRvruli umaRlesi ganaTlebis pirveli safexuris kvalifikacia, romelic eniWeba kursdamTavrebul s minimum sami wlis swal is an 180 kreditis dagrovebis Semdeg.

saganmanaTleblod programa (kurikulumi)

saswalo kursebis erTobl ioba (maTi miznebi da amocanebi, Sinaarsida moculoba, codnisa da unar-Cvevebis xarisxis Sefasebis sistema, saswalo procesis organizebis Taviseburebebi da metoduri uzrunvel yofa), romelic saTanado akademiuri xarisxis mosapovebl adaa gamiznuli.

safexuri

safexuri warmoadgens swal ebis kurss, romelic izleeva akademiur xarisxs. boloniis deklaraciaSi dasaxel ebuli erT-erTi moTxovna aris "or ZiriTad, diplomandel da diplomis Semdgom, safexurze dafuznebuli sistemis SemoReba". amJamad swal a doqtoranturaSi iTleba mesame safexurad.

swala mTelis sicocxlis ganmavl obaSi

saganmanaTleblod politika, romlis mizania pirovnebisaTvis mTelis sicocxlis ganmavl obaSi misi saganmanaTleblod moTxovnil ebebis dakmayofil ebis optimaluri pirobe-

bis Seqmna.

umaRI esi saganmanaTI ebl o dawesebul eba
saswavl o-samecniero dawesebul eba, romel ic axorciel ebs umaRI es saganmanaTI ebl o pro-
gramas (programebs); roml is ZiriTad saqmianobas warmoadgens umaRI esi saganmanaTI ebl o
saqmianobis organizeba, samecniero kvl evebis ganxorciel eba da SemoqmedebiTi muSaobis
warmarTva, romel ic Sedgeba ZiriTadi saganmanaTI ebl o da damxmare strukturul i
erTeul ebisagan da aniWebs Sesabamis akademiur xarisxs (xarisxebs).

unar-Cvevebi

unar-Cvevebi aris swavl is procesSi formirebul i SesaZI ebl obebi, romel ic SeiZI eba
daiyos "sagnobrivad" da "zogadad".

xarisxi

saswavl o procesisa da misi Sedegebis integral uri maxasiaTebel i, romel ic saswavl o
programebis SinaarsiTa da pedagogTa kval ifikaciiT ganisazRvreba.

xarisxis uzrunvel yofa

Sida da gare Sefasebis procedurebi, romel Ta ganxorciel eba xel s uwyobs umaRI es
saganmanaTI ebl o dawesebul ebaSi swavl ebisa da swavl is xarisxis gaumj obesebas.

samoqal aqo sazogadoebi instituti

Tbilisi. 26 maissi moedani #2

www.civilin.org

vrcl deba ufasod